THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, KOVAS — MARCH 21, 1989 Nr. 55

Prez. Bushas prašo padėti laisvės kovotojams

Washingtonas. — Busho vyriausybė nori išlaikyti Nikaragvos laisvės kovotojus ir jiems padėti iki 1990 metų kovo mėnesio, nežiūrint, kad Centro Amerikos kraštų prezidentai susitarė išformuoti Contras, jei Sandinistai įves Nikaragvoje demokratiją. Neatrodo, kad Kongresas, Honduras ir kitos Centro Amerikos šalys priimtų tą pasiūlymą, kurį pranešė Valstybės departamentas, o Baltieji rūmai tai patvirtino.

Prezidento prašymas

Pagal šį pasiūlymą, Amerika aprūpintų Contras karius Hondure pinigais, maistu, drabužiais, medicina ir prieglauda tol, kol Nikaragvoje bus įvykdyti rinkimai, kuriuos prez. Daniel Ortega pažadėjo įvykdyti iki 1990 m. vasario 25 dienos. Jei Nikaragva praves laisvus rinkimus ir įves demokratiją, tai Amerika padės įkurdinti Contras, pasakė Valstybės departamento atstovas. Bet vyriausybė nėra nusprendusi, kiek prašyti pinigų. Tačiau Valstybės departamentas mano, kad reikėtų maždaug 52 milijonų dolerių, kad per tuos 11 mėnesių padėtų partizanams išgyventi. Šį mėnesį pasibaigia Amerikos suteikta parama Nikaragvos laisvės kovotojams.

Praėjusį mėnesį susirinkę El Salvadoro, Costa Ricos, Gvatemalos, Honduro ir Nikaragvos prezidentai nutarė, jog iki gegužės 16 d. privalo paruošti planą „savanoriškai demobilizacijai, repatriacijai ar perkėlimui kitur" Contras kareivių iš Honduro. Kai kurie Contras partizanai pareiškė sutikimą grįžti į Nikaragvą, jei Sandinistai respektuos jų pilietines laisves.

Demokratai prieš paramą

Valstybės sekretorius James Baker III tarėsi su Kongreso vadais, kad būtų pritarta vyriausybės planui padėti Contrams. Tačiau demokratų vadai buvo abejingi tam planui.

Honduras spaudžia Ameriką, kad išvežtų Contras iš krašto. Ten šiuo metu yra maždaug 11,000 Contras karių. Honduro atstovai ir Contras vadai susitinka Washingtone tų klausimų aptarimui ir galbūt jų nuginklavimui. Demokratų vadai sako, kad prez. Busho planas išlaikyti Contras iki kol įvyks Nikaragvoje rinkimai, priešinasi Centro Amerikos vasltybių prezidentų planui. Bet Amerikos vyriausybė nori išlaikyti Contras tam, kad būtų daromas nuolatinis spaudimas Sandinistams. Neaišku, ar Kongresas sutiks su šiuo Busho prašymu.

Maskvoje tūkstančiai žmonių pasisako už Boris Yeltsino kandidatūrą į Liaudies deputatų Kongresą. Maskvos policija šios demonstracijos netrukdė.

Krikščionių Demokratų veiklos pradžia

Vilnius. 1989 kovo 13 — (LIC) š.m. vasario 16 d. trylika lietuvių pareiškė, kad jie atsteigia Lietuvos Krikščionių demokratų partiją. Kaip pareiškime aiškinama, 13 partijos atgaivinimo grupės branduolio pirmininku išrinktas Viktoras Petkus, pavaduotoju — kun. Edmundas Paulionis.

Pareiškimo tekstas

Remdamiesi 1989 m. vasario 10 d. atsteigtos Lietuvos Krikščionių demokratų partijos atgaivinimo grupės branduolio rezoliucija, skelbiame, kad 1989 m. vasario 16 d. atgaivinta Lietuvos Krikščionių demokratų partija. Lietuvos Krikščionių demokratų partijos garbės nariai yra kardinolas Vincentas Sladkevičius ir vyskupas Antanas Vaičius. Lietuvos Krikščionių demokratų partija vadovausis 1904 m. sudaryta prel. Jono Mačiulio-Maironio, prel. Aleksandro Jakšto-Dambrausko, vysk. Pranciškaus Bučo, pasitariant su palaimintuoju arkivysk. Jurgiu Matulaičiu, kan. Juozu Tumu-Vaižgantu bei kitais, pirmaja Lietuvos Krikščionių demokratų partijos programa, jos vėlesnėmis redakcijomis, pritaikant šių dienų tikrovei.

Lietuvos Krikščionių demokratų partijos programai bei įstatų paruošimo komisijai vadovauti išrinktas teisininkas Povilas Šilas. Besikuriančių Lietuvos Krikščionių demokratų partijos grupių koordinavimas pavedamas Petrui Gražuliui ir Vytautui Bogušiui. Minėti asmenys šias pareigas eina iki Lietuvos Krikščionių demokratų partijos suvažiavimo, kuris numatomas vasarą.

Pasirašė 13 iniciatorių.

Jonavoje sprogo amoniako tankas

Maskva. — Reuterio žinių pranešimu, pirmadienį Jonavos mieste sprogo 10,000 kubinių metrų tankas, kuriame buvo amoniakas. Dideli amoniako klodai pasklido atmosferoje, praneša ir „Tasso" žinių agentūra. Nuodingi vėjo nešami debesys slinko į Molėtų ir Širvintų miestelių pusę. Vyriausybė tuoj ėmėsi visų reikalingų atsargumo priemonių ir žmones įspėjo neišeiti iš namų, kol bus pranešta, kad pavojus praėjo. Sprogimo metu buvo užmušti du žmonės ir 41 sužeistas. Tanko sprogimo priežastis nežinoma, manoma, kad tankas nebuvo pilnas azoto.

Išrinkti du dvasiškiai

Maskva. — Reuterio žinių agentūra praneša, jog du ortodoksų kunigai šeštadienį laimėjo rinkimus į Sovietų Kongresą. Tie du vyrai yra: Rusų Ortodoksų Bažnyčios arkivyskupas Pitirim ir Leningrado ir Novgorodo metropolitas Aleksiejus. Tos dvi vietos įeina į 750 narių skaičių, kurios skirtos visuomenės organizacijoms. Į tą skaičių įeina ir tas 100 Centro Komiteto išrinktų narių praėjusią savaitę Komunistų partijos sesijoje žemės ūkio klausimais. Kitos vietos bus nustatytos šio sekmadienio rinkimuose. Kai kas aiškina, kad šių dvasiškių išrinkimas reiškia pagerėjusius Rusų bažnyčios ir komunistų vyriausybės ryšius. Praėjusiais metais buvo grąžinti du vienuolynai ir kelios bažnyčios, primena Maskvos žinios.

Estija pasiruošusi rinkimams

Tallinnas. Estijoje keliamas klausimas, ar šiais glasnost ir perestroikos laikais Komunsitų partijos kandidatas į deputatus, kuris pasisako už Estijos nepriklausomybę, gali būti išrinktas į Liaudies deputatų kongresą. Estai mano, kad taip. Liaudies Frontas Estijoje turi daugiau kaip 300,000 narių ir nėra jokia paslaptis, kad Frontas kovoja už nepriklausomybę. „Nėra jokio reikalo tai kasdien minėti", sako Fronto vadas Heinz Valk.

Estų rinkimuose dalyvauja 90% kandidatų, kurie yra Komunistų partijos nariai. Bet jie visi yra Liaudies fronto nariai. „Niekam nesvarbu, ar tu esi komunistas ar ne", sako kitas Fronto narys Feliks Undusk, kuris yra komunistas ir kandidatas. „Vienas tiktai svarbus dalykas, ką tas asmuo gali gero padaryti Estijai". Estijos respublikai yra skirta 36 vietos Sovietų Sąjungos naujojoje Aukščiausioje taryboje, kuri bus vadinama Liaudies deputatų kongresu. Jame bus 2,250 narių.

Demokratiškiausia Estijoje

Estijoje, kaip Lietuvoje ir Latvijoje, nepriklausomybės metai labai stipriai prisimenami, rašo žurnalistas V. Schodolski „Tribune" dienraštyje. Šių kraštų nepriklausomybė buvo sunaikinta, pasirašius slaptuosius nacių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos protokolus 1939 m.

„Negalima turėti perestroikos Estijoje be daugelio partijų sistemos", sako Valle Feldmann, estų vyriausybės narys. Partijos dienraštis „Sovetskaja Estonia" praneša, jog Komunistų partijos narių skaičius praėjusiais metais sumažėjo, ypač jaunų estų tarpe. Jie visi įsijungė į Liaudies Frontą, padėtis Estijoje pagerėjo, kai Vaino Valjas tapo pirmuoju partijos sekretoriumi. Jis ragino estus jungtis į Liaudies Frontą ir į Estijos „Žaliųjų" frontą. Daugelio manymu, rinkimai Estijoje bus demokratiškiausi iš visų Pabaltijo valstybių. Kai kuriuose distriktuose yra net po devynis kandidatus, iš kurių estai galės pasirinkti vieną. „Yra nedemokratiška, jei Rinkimų komitetas nusprendžia, kas gali būti kandidatu, „sako minėtasis Feldmann, kaip kad buvo Maskvoje.

Bet Leninas patvirtino

Niekas Estijoje negalvoja, kad estai per toli eina su savo reikalavimais, pastebi žurnalistas Schodolski. Praėjusį rudenį, kai Estija nutarė, kad jos yra paskutinis žodis, kurie įstatymai galioja jų respublikoje, Politbiuras buvo pasiuntęs savo pasiuntinius susipažinti vietoje su pasireiškiančiu tautiškumu kiekvienoje Pabaltijo respublikoje ir kad parodytų Kremliaus susirūpinimą, tačiau po to represijų nebuvo. Bet kadangi nepriklausomybės yra sutriušKintos, tai estai, lietuviai ir latviai klausia, „ką daugiau iš mūsų begali atimti" — daugelis yra pasiryžę bandyti savo laimę. „Mes nieko daugiau negalime prarasti, tik laimėti nepriklausomybę ir to sieksime, kol Pabaltijo valstybėms bus sugrąžinta laisvė, kurią ir Leninas savo parašu užtikrino", sako partijos narys Hardo Aasmae, kuris yra ir Fronto narys.

Vėl sovietų raketos

Washingtonas. Reuteris praneša, jog Amerika apkaltino Sovietų Sąjungą už naujų raketų siuntimą į Afganistaną. Valstybės departamento spaudos direktorius Charles Redman pranešė penktadienį, jog papildomai Suds raketos buvo atvežtos į Afganistaną. Bet Redman pridūrė, kad tos raketos nepažeidžia Genevos susitarimų, kadangi senosios pakeičiamos naujomis raketomis.

— **Kaziuko mugė** Vilniuje praėjo labai sėkmingai, nes joje dalyvavo būriai žmonių, o prekiautojai siūlė įvairiausius medžio dirbinius, keramiką, audinius, žaislus, drabužius, bet didžiausia atrakcija buvo tradicinės Vilniaus verbos, kurios ištisa alėja mirgėjo įvairiausiomis spalvomis.

— **Estų draugija** įsteigta prie Lietuvos Kultūros fondo, kurios veikla buvo panaikinta 1940 m. rugpjūčio 8 d. Ji 1926 m. gruodžio 21 d. buvo įsteigta Lietuvoje ir jos tada steigėjais buvo M. Šlepavičius, P. Šatas, A. Kupcikevičius, L. Kairiūnaitis ir P. Stakelė.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— **Klaipėda** 1939 m. kovo 21 d. buvo Hitlerio atimta iš Lietuvos.

— **Biržai** mini 400 metų sukaktį, kai Apaščios ir Agluonos upių santakoje pradėjo kurtis miestas. Vyksta mokslinės konferencijos ir parodos. Biržiečiams koncertavo „Lietuvos" ansamblis, o Biržų dramos studija paruošė Balio Sruogos istorinės dramos „Radvila Perkūnas" spektaklį.

— **„Tiesa"** kovo 8 d. laidoje spausdina čikagietės Violetos Kelertienės straipsnį apie Lietuvos moterų rašytojų prozą. Autorė Vilniaus universitete rinko mežiagą savo disertacijai.

— **Vilniuje** įsisteigė Lietuvos žydų kultūros draugija. Steigiamajame susirinkime dalyvavo svečiai žydai ir iš JAV, Izraelio, Lenkijos, ir Sovietų Sąjungos miestų. Draugijos pirmininku išrinktas E. Zingeris. Juos pasveikino Sąjūdžio tarybos pirm. Vytautas Landsbergis. Lietuvoje žydai pradėjo kurtis prieš 800 metų. 1940 m. gyveno maždaug 240,000 žydų, o dabar jų tėra apie 13 tūkstančių: vienus sunaikino hitlerizmas, kitus — stalinizmas.

— **Lietuvoje** kovo 4 d. įvyko visuotinis teisininkų steigiamasis susirinkimas, kuris paskelbė atkuriąs 1940 m. veikusią savo profesinę organizaciją. Priimtas draugijos statutas, išrinkta 30 asmenų valdyba. Jos pirmininku yra Vilniaus universiteto docentas Zenonas Namavičius.

— **Pilies** gatvėje Vilniuje šiemet buvo labai ankšta, nes Lietuvos valstybės atkūrimo dieną — vasario 16-ją, kurioje vyko iškilmės, netilpo žmonės. Pranešama, kad ir kitose Lietuvos vietose — miestuose ir miesteliuose, kur vyko Vasario 16-sios paminėjimai, visur buvo didžiulė spūstis. Bet žmonės nepyko, nesiskundė, nepravardžiavo vieni kitų, bet buvo mandagūs ir su šypsena veiduose, ko nebūdavo suvarytuose mitinguose, rašo Lietuvos žurnalistai.

— **Komunistų** partijos vadas Algirdas Brazauskas pasisako, kad jam tenka labai dažnai, kartais kas svaitę, o kas dvi — tai tikrai vykti į Maskvą ir tartis įvairiais reikalais ir gauti visas informacijas.

Rinkimai Maskvoje

Minia demonstruoja už Yeltsiną

Latvio kandidato byla Kremliuje

Maskva. — AP agentūros pranešimu, Sovietų ideologas, kalbėdamasis su žurnalistais pasakė, jog yra sudaryta komisija, kuri peržiūrės pašalintojo iš Politbiuro Boris Yeltsin statusą, ar jis dar gali būti partijos nariu. Kaip žinome, jis buvo priverstas pasitraukti iš Politbiuro, nes, būdamas Maskvos partijos vadu, per greitai norėjo įvesti Gorbačiovo siūlomas reformas ir partijos viršūnėse sukėlė nepasitenkinimą savo radikalumu.

Kai jis žmonių buvo parinktas kandidatu į Liaudies deputatų kongresą, Yeltsinas pradėjo aktyviai dalyvauti rinkiminėje propagandoje ir dažnai pasakyti ne visai palankių žodžių Komunistų partijos adresu. Štai Bill Keller praneša, jog jis apkaltino partiją, kad ji daro biaurius prieš jį ėjimus, norėdama sutrukdyti jo išrinkimą ir gali sufalsifikuoti rinkimų balsus. Spaudoje rašomi prieš jį nepalankūs straipsniai, neleidžiama dalyvauti viešuose susirinkimuose, kuriuose jis galėtų žmonėms išdėstyti savo programą, arba televizijoje reiškiami neigiami pasisakymai prieš jį. Skleidžiami valstybės lėšomis prieš jį nukreipti lapeliai ir pas darbininkus siunčiami agitatoriai, kurie ragina nerinkti jo į Liaudies deputatus, nes jis nesąs „politiškai subrendęs". Jo pažiūros nebeatitinkančios Komunistų partijos linijos. Ketvirtadienį partija viešai pranešė, kad Yeltsinas nukrypo nuo Komunistų partijos oficialiosios linijos.

Nedemokratiški rinkimai

Sovietų sostinėje jo palaikytojai suruošė viešas demonstracijas, kuriose dalyvavo tūkstančiai žmonių. Demonstracijos buvo tęsiamos ir sekmadienį prie partijos rūmų, kuriose jis pasakė, kad jį nori sulaikyti nuo išrinkimo į Liaudies deputatus. Vienas sovietų žurnalistas pasakė nežinąs „kaip jie tai padarys, bet jie neleis jam laimėti rinkimų". Rinkimai bus šį sekmadienį.

Užsienio korespondentai sako, jog, nors skelbiama, kad rinkimai laisvi, tačiau jie nėra demokratiški, nes partiečiai, pagal sudarytas rinkimų taisykles, retai kada negali nelaimėti. Prieš Yeltsiną yra parinktas Zil limuzinų fabriko direktorius, kurį remia partija. Jei bus paskelbta, kad Yeltsinas pralaimėjo, žurnalistai mano, kad tai sudarytų situaciją, jog negalima patikėti rinkimų rezultatais. Maskvoje nėra gatvėje žmonių, kurie nepasisakytų už Yeltsiną.

Minios pasitikėjimas

Maskvos gyventojai minėtame mitinge jį sutiko su plojimais ir daugelis tuoj pat įspėjo jį neatsakyti į provokuojančius klausimus iš minios, nes KGB agentai galėtų jam pakenkti. Tiesiog reikia stebėtis, kaip minia rūpinosi jo likimu. Savo kalboje jis reikalavo, jog valdžia atsisakytų vis dar jiems teikiamų privilegijų, kad patys žmonės referendumo keliu galėtų nuspręsti svarbiuosius sovietų reikalus ir kad Komunistų partija būtų išrinktosios vyriausybės kontroliuojama. Ir Maskvos rinkimuose yra populiarus daugelio partijų sistemos klausimas, kurį, Yeltsinas sako, turėtų patys piliečiai išspręsti. Jis pasijuokė iš kelių vadų, įskaitant ir vyriausiąjį ideologą V. Medvedevą, kurie nusprendė patikrinti jo įsitikinimus. Jis pasijuokė, jog pati Komunistų partija nebuvo demokratiška, kai nominavo šimtą kandidatų iš savo tarpo ir tą visą šimtą išrinko į deputatus.

Daugelis Centro komiteto 300 narių slaptame balsavime išbraukė kai kurių kandidatų pavardes. 78 komiteto nariai išbraukė Ligačiovo pavardę, kuris Politbiure palaiko senąją stalinistų nuomonę. 12 narių balsavo ir prieš Gorbačiovo išrinkimą į Kongresą.

Latvio byla

Svarbus ir įdomus atvejis iškilo Latvijos respublikoje, kai latvis kandidatas į deputatų kongresą pasisakė už Latvijos nepriklausomybę. Jo pavardė buvo įsakyta išbraukti iš rinkimų sąrašo, kadangi jo pažiūros esančios prieš Konstituciją. Ši byla atsidūrė Rinkimų vyriausybės komisijoje Maskvoje. Visi laukia jos sprendimo.

„Pravda" puola ir istoriką Jurį Afanasejevą, taip pat kandidatą, kuris pasisako už ekonominius pakeitimus ir už savarankiškų teisių suteikimą respublikoms. Ypač jis puolamas už kritikavimą Sovietų Sąjungos, kai jis neseniai buvo Jugoslavijoje. Sovietų kai kurie žurnalistai teigia, kad daugelis dalykų prieš Yeltsiną yra sufabrikuoti. Televizijos debatuose klausimai jam buvo sufabrikuoti, o turėjo būti, kad klausia sovietų gyventojai, sako „Novosti" žinių agentūros reporteriai.

Maskva skaičiuos balsus

Kitas sovietų žurnalistas sako, jog Yeltsinas „pralaimės", kadangi Rinkimų komitetas nutarė suskaičiuoti to distrikto balsus Kremliuje, ypač gautus iš Sovietų ambasadų užsieniuose ir kariuomenės personalo užsieniuose. Maskvos partijos komitetas išspausdino plakatus tik savo įstatyto kandidato, bet atsisakė Yeltsino spausdinti. Ir pats Yeltsinas sutiko su tame mitinge kitais kalbėtojais, kad balsų skaičiavimas gali būti falsifikuojamas. Esą galimas ir papildomų balsų įmetimas į dėžutes, nes jas tvarko saugumo agentai.

KALENDORIUS

Kovo 21 d.: Mikalojus, Benediktas, Lingaila, Saulius, Nortautas.

Kovo 22 d.: Benvenutas, Oktavianas, Linas, Meida, Būtautas, Gelgauda, Kotryna.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:54, leidžiasi 6:02.
Temperatūra dieną 32 l., naktį 19 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

SĖLENOS, SĖLENŲ, SĖLENOMS

Dabar medicina pripažįsta, kad avižų sėlenos („oat bran") yra viena geriausių priemonių nuo priešlaikinės širdies atakos; už tai jos valgytinos gausiais kiekiais — tik visas vargas, kad lietuvis ginasi nuo jų, kaip nuo didžiausio siaubo: esą tai veršių, paršų maistas.

Mediciniško ir lietuviško gyvenimo tiesa

Jei kas mus paklaustų, kuri iš įvairių maisto dalių šiandien medicinos yra pripažinta pajėgia sumažinti kraujuje cholesterolio perviršį, ką mes atsakytume: ar obuoliai, ar avižų sėlenos („oat bran"), ar žirniai-pupos (ankštiniai), ar apelsinai bei greifrutai, ar, pagaliau, visi čia suminėtieji? Jei mes atsakytume, kad visi jie minėtam reikalui yra naudingi, būtume teisingi.

Kaip jie mažina cholesterolį?

Čia jokia paslaptis — tik vandenyje tirpstanti sėlena, visur esanti visuose čia minėtuose maisto dalykuose — jų paviršiuje, — lukšte, žievėje — pajėgia savitu būdu sumažinti cholesterolio perviršį kraujuje. Tą tiesą visi atsiminkime ir savo širdies naudai niekada iš jos nesišaipykime; sėlenų daug valgydami, nesiraukykime. Nors National Cancer Institute pataria stambmenų („fiber") naudoti ne daugiau 35 gramų, lietuviui toks patarimas yra svetimas.

Kaip sėlenos mažina cholesterolį, dažnas teirausitės. Štai kaip. Visos minėtų maisto dalių vandenyje tirpstančios sėlenos („bran") skrandyje ar žarnose sutirpusios sudaro žalatininę masę — prisimink avižų kisielių. Pastaroji, manoma, sugeria bevalgant nurytą cholesterolį. Tuo būdu sėlenos apsaugo kraują nuo cholesterolio sugėrimo per žarnų sieneles. Sėlenos taip pat sugeria tulžį iš žarnų taip, kad iš ten ji negrįžta į kraują ir nebėra nunešama į kepenis cholesterolio gamybai. Tada ir kepenys nebeturi iš ko gaminti cholesterolio perviršiaus. Tai taip sėlenos normuoja cholesterolio kiekį kraujuje.

Kurio maisto sėlenos geriausiai saugo nuo cholesterolio perviršiaus?

Naujausi mediciniški tyrimai susekė, kad visų vandenyje tirpstančių sėlenų „žvaigždė" yra avižinės sėlenos („oat bran"). Tai ne „oat meal" (čia aviža su sėlenomis — ji gali tukint, daug jų vartojant), bet nemaistinga avižos dalis, jos luoba — sėlena („bran").

Tyrinėtojams susekus, kad avižų sėlenos mažina cholesterolį kraujuje, ta žinia dabar yra plačiai pasaulyje paskleista. Tik ji dar nepasiekia lietuvio nusiteikimų ir neatidaro jo virtuvės durų. O būtinai reikia visiems mūsiškiams pasisavinti tokią mūsų širdis nuo ankstyvos atakos saugančią medicinišką žinią.

Dabar prekybininkai, vienas kitą pralenkdami, užverčia krautuves įvairaus pavidalo sėlenomis. Mes būkime akylūs ir pirkime naudojimui vien sėlenas („bran) be jokių priemaišų ir be pačių avižų („oat meal"), pirkime sėlenas, kad ir Quaker Oat Bran pavidale ir jų sunaudokime kasdien mažiausiai po keturias uncijas kiekvienas, o kuris turime prigimtą kraujo suriebėjimą — po keturis puodukus per parą. Nepamirškime nenaudoti avižinių pyragaičių („oat muffins") — jie amerikiečiams skirti: nutukins, o mažai padės, nes per mažai pačių sėlenų turi.

Kuris norime sunormuoti savo kraujuje cholesterolio perviršį, turime keisti savo mitybą: nesveikos, nors ir labai skanios atsisakyti ir pradėti misti sveikesniu maistu — irgi skaniu. Toks pakeitimas reiškia atsisakymą (o menkesnės asmenybės savininkui — tik sumažinimą) kai kurių maisto dalių, dažnai labiausiai lietuvių mėgstamų.

Nauja ir gera maistinė naujiena

Gera girdėti naują, gerą, širdį nuo atakos saugančią naujieną: prie virš minėto maisto pakeitimo dabar galima pridėti cholesterolį normuojantį ir skanų priedą: sėlenas, ypač avižines. Aišku, tuojau teiraukitės, kiek tų sėlenų, kaip dažnai jų ir ar jos tikrai padės?

Naujausi mediciniški tyrimai buvo atlikti su medicinos studentais. Jie valgė kasdien po du avižinių sėlenų pyragaičius („oat bran muffins") per 28 dienas. Po to ištyrus jų kraują buvo rastas bendro cholesterolio sumažėjimas 5 procentais ir blogojo cholesterolio (LDL) nusmukimas 8.7%. Kaip žinom, pastarojo kiekis didesnis, kaip 140 mg% sukelia pavojų širdžiai ir arterijoms.

Nebūkime vaikiški: nepaveskime viso darbo sėlenoms

Nesielkime taip paikai, kaip tūlas mūsiškis kad elgiasi: jis išgirdęs apie sėlenų naudą ir pradėjęs jų po puodelį kasdien sunaudoti, džiaugėsi dabar galėsiąs kirsti steikus, ryti dešras abiem žandais ir savo gomurį paikinti svieste plaukiančiais kukuliais, cepelinais.

Deja, tai paiko žmogaus džiaugsmas virstąs skausmu, nes džiaugiasi tik paskutinis besidžiaugiantysis.

Tuo reikalu faktas yra štai koks: tas, kas prie sveiko-lacto vegetariško maisto (Alvudo dietos) ir penktadienio pabadavimo (tik vandens tą dieną naudojimo) pradeda naudoti vandenyje tirpstančių sėlenų turintį maistą, negali pradėti gromuloti cholesteroliu perkrautą maistą.

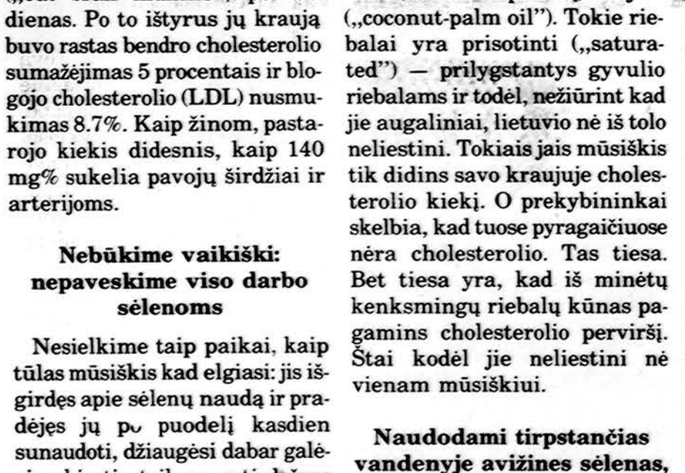

1. Dėl sklerozės priskretusi šlaunies arterija. 2. Ta pati arterija po gydymo, atsidariusi, tiesi kaip nendrė. Visi lietuviai taip užsikimšusias arterijas visame kūne, vienas kitą pralenkdami, gydykime vegetarišku maistu ir sėlenomis. O jei gydytojas patars dar ir vaistus ar kitas priemones naudoti, pildykime jo nurodymus tiksliai.

Du obuoliai per dieną (įvairiausiame pavidale) nuo daktaro apsaugo kiekvieną.

Du sėlenų sausainiai negali panaikinti cholesterolio, kurį žmogus nuryja pavidale lašinių, trynių, dešrų, mėsų saldžių baronkų... Neužmirština, kad priklausant, nuo dydžio ir sudėtinių dalių minėtų pyragaičių („muffins"), jų du gali suteikti kūnui kasdien po 300 kalorijų kaip priedą prie žmogaus kasdieninio maisto.

Taip ir išeina, kad neverta didinti maisto kaloringumą,idant tik penkiais procentais sumažintum cholesterolio kiekį kraujuje. Todėl lietuvis tegul neliečia minėtų avižinių pyragaičių, o naudoja grynas avižines sėlenas („oat bran") virtas ar žalias. Jų virtų du trečdaliai puodelio arba vienas puodelis avižinių dribsnių („oat meal") ir suteiks tą pačią naudą, kaip valgant avižinius du pyragaičius, tik nedidins kūno svorio.

Už tai būkime atsargūs kaip balandžiai su tais visokiais avižinių sėlenų turinčiais pyragaičiais. Dabar prekybininkai neriasi iš kailio amerikiečiams siūlydami avižų sėlenas — jie pataikauja amerikiečių gomuriui, jiems lietuvio sveikata visai ne prie širdies.

Todėl nenaudokime visokių parengtų valgių („processed foods"), kaip šaltų dribsnių ar „natūralių pyragaičių". Nors jie turi avižų sėlenų, bet daugelis jų yra sūrūs ar pagaminti su kenksmingais širdžiai augaliniais (kokoso ar palmių) aliejais („coconut-palm oil"). Tokie riebalai yra prisotinti („saturated") — prilygstantys gyvulio riebalams ir todėl, nežiūrint kad jie augaliniai, lietuvio nė iš tolo neliestini. Tokiais jais mūsiškis tik didins savo kraujuje cholesterolio kiekį. O prekybininkai skelbia, kad tuose pyragaičiuose nėra cholesterolio. Tas tiesa. Bet tiesa yra, kad iš minėtų kenksmingų riebalų kūnas pagamins cholesterolio perviršį. Štai kodėl jie neliestini nė vienam mūsiškiui.

Naudodami tirpstančias vandenyje avižines sėlenas, nepamirškime jų tokių semtis ir iš kitokių šaltinių

Štai net penkeriopi tirpstančių vandenyje (kaip ir avižinių) sėlenų šaltiniai, kuriais naudokimės prie avižinių ar kai pastarųjų laikinai stokosime.

1. Kai paims pagunda ką nors reguliaraus valgio užkąsti, sudorok obuolį ar apelsiną bei greipfrutą.

2. Vietoje mėsiško sumuštinio naudojamo pietums, suvalgyk puodelį pupų ar žirnių bei gerą pusdubenį lęšiukų ar pupų-pupelių sriubos.

3. Jei buvai įpratęs kramtyti įvairius pyragaičius, dabar valgyk sausus aprikosus ar džiovintus obuolius.

4. Pusryčiams pasigamink valgį iš džiovintų vaisių, sėklų ir avižų sėlenų.

5. Trečiam valgiui per pietus suvalgyk keptą obuolį.

Sėlenas valgydamas, nesukietink vidurių

Kaip lietuviui pridera, būkime išradingi ir gudrūs kaip žalčiai bei prisitaikantys prie aplinkybių kaip chameleonai. Ypač dviejų dalykų turi nepamiršti sėlenas valgantysis.

1. Sėlenos („bran") — stambmenos („fiber") sugeria į save vandenį. Todėl jas valgančiam reikia per parą išgerti bent aštuonias dideles (8 oz.) stiklines vandens, o čia gyvenant, vietoje vandens, reikia gerti vaisių bei daržovių sunkas, jų kompotus bei gausiai valgyti vaisių ir daržovių įvairiausiame pavidale (vinegretas). Tada atkris reikalas vandenį valyti dabar propaguojama anglimi.

2. Sėlenų („bran") ar stabmenų („fiber") daug valgydamas, žmogus gali jausti pilnumą viduriuose, jų išpūtimo susilaukti. Tokiems jautruoliams patariama laipsniškai didinti sėlenų gausą maiste. Negalintieji jų daug valgyti, tegul pasitenkina mažesniu jų kiekiu — dėl to pasaulis nesugrius.

Būkime išradingi

Prie pasninkiško maisto (Alvudo dietos) naudokime avižų sėlenas tik kaip priedą. Taip elkimės ir su kitomis čia minėtomis vandenyje tirpstančiomis sėlenomis. Jų nenaudokime kaip pakaitalą kitokiam maistui.

Jų naudokime po puodelį kasdien, geriausiai be pieno (jis vis tik turi šiek tiek riebalų). Taip turi elgtis negalintysis savo kraujuje sutvarkyti riebalų perviršiaus. Šiaip, naudoti galima nugriebtą pieną („skim") ar pieno be riebalų miltelius (Instant Nonfat Dry Milk). Iš jo padaryti kvortai imkime tų miltelių puodelį su trimis ketvirtimis, pridėdami du su ketvirčiu puodelio vandens.

Reikia kiekvienam valgį sau individualiai pritaikyti. Kiekvienam iš mūsų reikia savitai kovoti su skleroze. Čia paduodama griežčiausia kova su skleroze. Ji tinka mūsiškoms „paklydusioms avims", kurioms niekas nepadeda, o jos nori kaip ir visi laimingai gyventi.

Griežta kova su skleroze būtina tiems, kurie turi paveldėtą kraujo suriebėjimą („familial hyperlipidemia"). Tokių kraujo giminės anksti išmiršta nuo širdies arterijų ligos, širdies atakos. Tokiems prie minėto pasninkiško, griežtai užlaikomo maisto prisieina imti avižinių sėlenų iki keturių puodelių paroje: tai gelbėjimasis nuo tikros, neišvengiamai anksti ateinančios mirties, nes tokie neturi tikresnės pagalbos.

Kovokime su skleroze esamose sąlygose

Tik kuo greičiau visi apsišvieskime ir nusiteikimus sveikatos pusėn palenkime. Tada imkime stengtis prisilaikyti mūsų sąlygose galimo sveiko maisto. Naudokimės čia paduodamais patariamis. Lankykime vietos knygynus ir apsiskaitykime apie maistą ir kitus veiksnius, kurie įtakoja cholesterolio kiekį žmogaus kraujuje.

Yra šimtų šimtai virimo knygų, kuriose yra naudingų žinių. Tik nenaudokime nė vieno recepto maisto gaminimui, kuriame yra minimi palmių, kokoso aliejai, tryniai, sviestas, taukai ar lašiniai, grietinė, kambario temperatūroje standus margarinas, pirma nepakeitę tų medžiagų širdžiai sveikesnėmis: vietoje vieno trynio naudokime du kiaušinio baltymus; vietoje sviesto ar grietinės — safranų aliejų.

Yra specialios mitybos reikalus gvildenančios klasės, kurias rengia Health Education Departamentas. Jos supažindina su sveikais valgio įpročiais. Bet paprasčiau ir naudingiau bus tam lietuviui, kuris nusiteiks pildyti šiame skyriuje paduodamus, lietuviui pritaikytus tuo reikalu patarimus.

Išvada. Be velykiško prisikėlimo į sveiką mitybą, nebus širdies pasinešimo į be sklerozės — be atakos ir be ankstyvos mirties gyvavimą. Tą nesugriaunamą tiesą visi žinokime, jos nepamirškime ir jai vietą savose širdyse-smegenyse parenkime. Tik tada mes būsime pajėgūs normaliai nokdami laimingo saulėlydžio susilaukti — nunokusiais obuoliais į Dievo krepšį patekti.

Pasiskaityti. *Health Gram,* February-March 1989. A. Newsletter for Michael Reese Health Plan Members.

Laiškas

REIKIA TIESOS

Su dideliu susidomėjimu skaičiau Jūsų išspausdintą š.m. vasario 23 ir 24 d. numeriuose straipsnį „Pas Punsko lietuvius".

Esu punskietis, straipsnyje minėto Juozo Vainos sūnus ir tuo pačiu minėtų Rimo, Viktoro bei Marytės Misiukonienės brolis. Šiuo metu gyvenu Chicagoje. Nė kiek neabejoju, kad straipsniai tie po kažkurio laiko skaitomi bus ir Punske.

Džiugu, kad ir laisvojo pasaulio spaudoje vis dažniau minimas Punskas. Kiek pažįstu savo brolius ir seserį, jie tikrai jaustųsi nejaukiai, jeigu juos viešai girtų kažkas už nenuveiktus darbus. Deja, dalinai taip atsitiko minėtame straipsnyje. Taigi mano brolis Rimas nėra, „Varšuvos Politechnikos docentas", bet Varšuvos Politechnikos instituto matematikos katedros darbuotojas. Sesuo Marytė yra Punsko pradžios mokyklos vicedirektorė, o ne gimnazijos, kaip minima straipsnyje. Brolis Viktoras tikrai turi automobilį, kurį jam padovanono Kanadoje gyvenanti teta vestuvių proga, o ne Kanados lietuviai už jo lietuvišką veiklą, kaip rašoma straipsnyje.

Esu tikras, kad reikia pagyventi Pusnke, norint suprasti, jog informacija apie automobilio padovanojimą privačiam asmeniui už tokią ar kitokią veiklą yra žalinga, kartu sukelia nereikalingų nesusipratimų Punsko visuomenėje.

Jeigu jau kalbame apie dovanotą automobilį, tai dovanotas automobilis Lietuvių visuomeninės kultūros draugijai, kurios centro valdyba yra Seinuose, Punsko gimnazijai, Lietuvių Kultūros namams Punske ar Punsko „Burmistro" įstaigai turėtų visai kitą ir gerai suprantamą prasmę.

Baigdamas norėčiau labai padėkoti A. Laukaičiui už nuoširdų norą kuo gražiausiai atsiliepti apie mano šeimos narius, o kartu paprašyti ir kitus autorius, kurie ateityje norėtų parašyti apie Punsko krašto gyventojus, kad nepersistengtų. Tokiu būdu kažkam daroma visai nesąmoningai didelė skriauda. Manau, kad, norint gražiai atsiliepti apie dorą žmogų, užtenka apie jį parašyti tiktai tiesą.

Su pagarba

Algirdas Jonas Vaina

Gyvenimas — tai kaip šampano butelis: triukšmas, putos, pasigėrimas ir trapumas.

J. Perez de Gradallana

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

PARAMA MENUI

Chicagos meno institutas iš federalinės menų fondo — National Endowment of Art gavo pusę milijono dolerių paramos. Su sąlyga, kad pats institutas per trejus metus surinktų aukų tris kartus daugiau. Šios lėšos skiriamos instituto rūmams atnaujinti.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.
Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Lietuvos konstitucijos projektas

O VIS DĖLTO NARVE

Vasario paskutinę dieną pagrindiniai okup. Lietuvos laikraščiai paskelbė naująjį sovietinės Lietuvos konstitucijos projektą. Trumpai suglaudus, jo istorija tokia. 1988.VI.22 Aukščiausioji taryba sudarė darbo grupę respublikos konstitucijai ir įstatymams tobulinti. Lygiagrečiai konstituciją ruošė ir Mokslų akademija. Galutinį projektą paruošė Lietuvos kom. partijos I sekretoriaus vadovaujama 59 deputatų komisija. Talkino teisininkai ir specialistai. Naujasis projektas ilgas, nors ne visiškai išsamus, yra 178 straipsniai. Lietuvos visuomenė kviečiama su juo susipažinti ir pateikti savo pastabas bei pasiūlymus. Nors mūsų niekas nekvietė šiuo reikalu išsitarti, vis dėlto norime pasisakyti dėl kai kurių projekto punktų.

Kaip žinome, normaliomis sąlygomis konstitucija yra pagrindinis valstybės įstatymas, nustatąs valstybės santvarką, valdymo, politinius, teisinius ir ekonominius pagrindus. Nepriklausoma Lietuva per 22 savo gyvenimo metus turėjo tris laikinas ir tris nuolatines konstitucijas. Pirmoji nuolatinė buvo 1922.VIII.1 Steigiamojo seimo priimta ir paskelbta. Paskutinė konstitucija buvo Lietuvos seimo 1938.V.12 priimta ir respublikos prezidento paskelbta.

Sovietinės okupacijos laikotarpiu taip pat buvo trys konstitucijos. Pirmoji jų buvo 1940 m. rugpjūčio mėn. per vadinamą Liaudies seimą Lietuvai primesta. Tai buvo 1937 m. visoms sovietinėms respublikoms padiktuotas 1936.XII.5 Stalino konstitucijos variantas. 1951.XII.26 jis buvo gerokai pakeistas, o 1978.IV.20 Lietuvai Maskva vėl padiktavo naują konstituciją.

Naujasis sov. Lietuvos konstitucijos projektas yra naujoviškesnis, pačių teisininkų sukurtas. Taigi nebėra Maskvos „pavyzdinio" pavyzdžio vertimas, bet vis dėlto... Projekte, tiesa, yra Lietuvai naudingų, bet ir nenaudingų dalykų. Savotiškai įdomi projekto įžanga: „Lietuvių tauta, 13 a. pradžioje sukūrusi savo valstybę, — šimtmečiais ryžtingai gynusi laisvę ir nepriklausomybę, — išsaugojusi savo kalbą, raštą ir kultūrą, 1918 metais atgaivinusi savo valstybingumą, — naujame istorinės raidos etape TSRS sudėtyje kurianti socialistinę teisinę valstybę, — įtvirtindama humanizmo ir socialinio teisingumo idealus, — siekdama užtikrinti Lietuvos valstybingumą, istorinio išliekamumo ir nacionalinės kultūros ugdymo sąlygas savo tėvų ir protėvių žemėje, — plėtodama draugiškus santykius su visomis tautomis, suvokdama esanti viso pasaulio nacijų bendrijos dalis, priima ir skelbia šią Konstituciją".

Naujoji konstitucija, kaip ir ankstesnės, glaudžiai pririša Lietuvą prie Maskvos. Štai 6 straipsnis: „Lietuvos komunistų partija — TSKP (vad. Maskvos) sudėtinė dalis — yra visuomenės politinis avangardas. LKP tarnauja liaudžiai ir telkia ją socializmui kurti". Kad gali veikti ir kitos politinės partijos, projektas nemini, tačiau jos galbūt galės reikštis „TSRS ir LTSR įstatymų rėmuose". Vadinasi, kaip buvo taip ir tebėra vienos partijos diktatas.

Projekto 11 str. pakartoja, kad Lietuvos „žemė, jos gelmės, vandenys, jūros šelfas, miškai, gamtiniai ištekliai yra išimtinė Respublikos valstybinė nuosavybė". Ankstesnėse konstitucijoje buvo „visasąjunginė". Šioks toks skirtumas, bet nedidelis: žemės, žmonių ir kt. dalykų nuosavybė nepriklausys tiems, kuriems nuo amžių priklausė.

Tas pats straipsnis leidžia Lietuvoje veikti sąjunginėms, atskirų sovietinių respublikų ar mišrioms organizacijoms. Vadinasi, Maskvos sukurtos įmonės taip ir lieka maskvinėmis.

Konstitucijos projektas valstybine kalba įteisina lietuvių kalbą. Tai, žinoma, labai gerai. Bet 25 str. viena pastraipa sako, kad „Respublikoje gyvenančių visų tautybių piliečiams sudaromos galimybės mokyti vaikus vidurinėse mokyklose gimtąja kalba ir puoselėti savo nacionalinę kultūrą". 35 str. vėl teikia teisę vartoti „kitų TSRS tautų kalbas".

32 str. aptaria pilietybės klausimus: „Sutinkamai su TSRS nustatyta bendra sąjungine pilietybe, kiekvienas Lietuvos TSR pilietis yra TSRS pilietis. Lietuvos TSR pilietybę gali įgyti lygiais pagrindais visų tautybių piliečiai, gyvenantys Lietuvos TSR teritorijoje..."

Nėra duomenų, kad šis straipsnis įstengtų sustabdyti rusų ir kitų tautybių kolonistų plūdimą į Lietuvą.

Nedaug džiaugsmo teikia ir 32 str. paskutinė pastraipa: „Lietuvos TSR piliečius užsienyje gina ir globoja Lietuvos TSR ir TSR Sąjunga. Išvykimą iš Lietuvos TSR ir atvykimą į Lietuvos TSR reguliuoja TSRS ir Lietuvos TSR įstatymai". Vadinasi, be maskvinių įstaigų į Lietuvą nei įvažiuosi, nei išvažiuosi. Taigi „nieko nauja".

52 str.: „Visiems piliečiams užtikrinama minties, sąžinės ir religijos ar netikėjimo laisvė ir lygi teisė pavieniui ir bendrai su kitais išpažinti ir taikiais būdais reikšti įsitikinimus bei pažiūras... Bažnyčia Lietuvos TSR atskirta nuo valstybės ir mokykla nuo bažnyčios. Čia vėl „nieko nauja", nes tokie patys straipsniai buvo visose ankstesnėse sovietinėse konstitucijose ir jie netrukdė Maskvai vykdyti Lietuvoje baisias gyventojų represijas, persekioti tikinčiuosius ir atlikti kitas niekšybes.

63 str. įpareigoja piliečius „saugoti Lietuvos LTS ir TSR Sąjungos interesus". O 64 str. pabrėžia, kad „Karinė tarnyba Ginkluotosiose Pajėgose — garbinga Lietuvos TSR piliečio pareiga". 29 str. sako, kad „Lietuvos TSR yra visuotinė karinės tarnybos prievolė". Užsimenama puse lūpų ir apie galimybę sukurti „nacionalinės karinės formuotės dalinius", kurie būtų griežtai pavaldūs Raudonosios armijos vadovybei. Tačiau projekte nėra užuominos apie saugumo policiją (miliciją), KGB formuotes. Taigi politinė ir net viešoji (tvarkos) policija, matyt, ir toliau lieka Maskvos rankose. 173-175 str. įteisina Lietuvos Vytį, trispalvę vėliavą, valstybinį himną, kuriuo būsianti V. Kudirkos „Tautinė giesmė". Geras ir 176 str.: „Lietuvos TSR sostinė yra Vilniaus miestas — ilgaamžė istorinė Lietuvos sostinė".

Naujasis konstitucijos projektas, jeigu bus priimtas ir Maskvos aprobuotas, nepadaro Lietuvos nepriklausoma. Tikrą konstituciją turi nustatyti ne svetima jėga, bet pati tauta, turinti nepriklausomybės kūrimo galią. Jei skelbiamas projektas būtų priimtas, jeigu jį dar apkarpiusi patvirtintų Maskva, Lietuva ir toliau liks uždaryta narve, kurį saugos budri Maskvos akis ir jos karinė jėga.

b. kv.

EUGENIO PACELLI — POPIEŽIUS PIJUS XII

L. TULABA

Prieš 50 metų, būtent 1939 kovo 2 d. Pijaus XI įpėdiniu Šv. Petro katedroje buvo išrinktas kard. Eugenio Giuseppe Giovanni Pacelli ir pasirinko vardą Pijus XII. Tikriausiai iš pagarbos savo pirmtakui, su kuriuo ištikimai bendradarbiavo, būdamas valstybės sekretoriaus pareigose. Vainikavimo iškilmės įvyko kovo 12 d. Šv. Petro bazilikoje.

Eugenio Pacelli gimė 1876 kovo 2 d. Romoje. Mokslus baigė taip pat Romoje. Kunigu įšventintas 1899 m. Po poros metų, t.y. 1901, perėjo dirbti į Valstybės sekretoriatą. Daug prisidėjo prie naujo kanonų teisės kodekso suredagavimo. 1914 metais paskirtas pirmosios Valstybės sekretoriato sekcijos sekretorium. 1917 gegužės 13 d. konsekruotas vyskupu ir paskirtas nuncijum į Bavariją. Būdamas nuncijum Bavarijoje, arkiv. E. Paccelli turėjo progos rūpintis ir Lietuvos reikalais. Per ji jau 1917 metais lietuviai kreipėsi į popiežių Benediktą XV, prašydami paskelbti Lietuvos dieną ir paskirti Vilniuje lietuvį vyskupą. 1918 metais vėl lankėsi pas nuncijų Miunchene prel. Olšauskas ir A. Stulginskis, prašydami, kad Vilniuje paskirtų vyskupu kun. J. Matulaitį ir kad Šv. Sostas pripažintų nepriklausomą Lietuvą de jure.

Jei Vilniaus vyskupu buvo paskirtas J. Matulaitis ir jei Šv. Sostas kiek vėliau pripažino lietuvą de jure, tai neįvyko be arkiv. E. Pacelli įtakos bei užtarimo. Ir dar daugiau, nuncijus E. Pacelli per tuometinį Bavarijos ministerį pirmininką M. Erzbergerį išgavo beatsikuriančiai Lietuvai finansinę paramą. Be to, patyręs, kad kaizeris Wilhelmas buvo bemanąs siūlyti Lietuvai tapti monarchine valstybe ir į karaliaus sostą pasodinti savo sūnų Joachimą, arkiv. E. Pacelli, pasitaręs su Erzbergeriu, patarė Lietuvos Tarybai pasirinkti karaliumi kataliką Uracho kunigaikštį, duodant jam Mindaugo II vardą.

Kai po nelaimingo karo ir revoliucijos Vokietija drauge su Bavarija pasiskelbė respublika, 1920 nuncijatūra buvo perkelta į Berlyną. Arkiv. Pacelli išbuvo nuncijum Berlyne iki 1929m. Kaip tik tais metais po ilgų studijų ir derybų buvo pasirašytas su Prūsija konkordatas. Tai buvo apvainikavimas nuncijaus E. Pacelli diplomatinės veiklos Vokietijoje. Tuojau po to buvo atšauktas Romon, pakeltas į kardinolus ir paskirtas Valstybės sekretorium. Tapo 1929 metais popiežiaus Pijaus XI artimiausiu bendradarbiu Bažnyčios valdyme. Kard. E. Pacelli tiek buvo artimas Pijui XI ir tiek popiežius ji vertino, kad paskutiniais gyvenimo metais ligos patale eilinių reikalų tvarkymą jam patikėjo ir sakė: „Eminencija, jei būtų galima, visa jums perleisčiau!" Tai buvo savos rūšies paskutinės valios pareiškimas, rekomenduojant Valstybės sekretorių kaip kandidatą į Apaštalų sostą.

Būdamas Valstybės sekretorium kard. E. Pacelli turėjo tamprių ryšių, deja, ne visada malonių su Lietuva. Bažnyčios reikalai Lietuvoje visada jam buvo virš diplomatinių nesklandumų ar patiriamų nekorektiškumų. Kai buvau studentas Romoje, atsimenu, kad vasario 16 šventės proga mūsų atstovybėje prie Šv. Sosto priėmime visada dalyvaudavo kard. E. Pacelli.

Kai popiežius Pijus XI mirė, kai rinkosi kardinolai į konklavą, beveik visi buvo tikri, kas bus išrinktas nauju popiežium. Virš visų savo asmenybe stovėjo kard. E. Pacelli. Jis ir buvo išrinktas neilgai trukusioje konklavoje.

Naujasis popiežius norėjo būti taikos popiežius. Savo pontifikato šūkiu pasirinko: „Opus iustitiae pax — teisingumas gimdo taiką!" Pirmojoje — programinėje enciklikoje „Summi Pontificatus" (1939) pasisakė prieš bandymą virš asmens statyti valstybę, jos viešpatavimui palenkiant individus. Tų pačių metų kalėdinėje kalboje nurodė, kokie turėtų būti tikros taikos pagrindai, būtent visoms tautoms turi būti laiduojama teisė gyventi savarankiškai, turi būti siekiama visuotinio nusiginklavimo, kivirčai turi būti sprendžiami tarptautinių politinių organų.

Kilus 1939 metais karui tarp Vokietijos ir Rusijos, Šventasis Tėvas rūpinos padėti Bažnyčiai Lenkijoje ir Lietuvoje. Į Lietuvą atsiuntė naują nuncijų Luigi Centoz su plačiais igaliojimais. 1940 metais buvo paskirti trys nauji vyskupai — V. Borisevičius vysk. pagelbininku į Telšius, V. Brizgys — pagelbininku į Kauną, V. Padolskis — pagelbininku į Vilkaviškį. Visi trys, reikalui atsiradus, galėjo perimti valdyti minimas diecezijas apaštališko administratoriaus titulu. Tuo tarpu vysk. M. Reinys pakeltas į arkivyskupus ir pasiųstas į Vilnių, kad, arkiv. Jalbszykowskį nušalinus ar mirties atveju, valdytų arkidiecezija apaštališko administratoriaus galiomis. Priimdamas naujai paskirtą Lietuvos atstovą prie Šv. Sosto ministerį S. Girdvainį, Šv. Tėvas savo kalboje pabrėžė, jog Lietuva jam yra labai artima, nes tai „katalikybės avanpostas Europos šiaurėje" (A. A. XXXI 1939, 611).

Karo eigoje Šv. Sostas palaikė ryšius su Lietuva per nuncijų arkiv. Cesare Orsenigo Berlyne, o vėliau Eichstaette. Vokiečių okupacijos metu 1944 buvo paskirtas ir vasario 28 d. konsekruotas vyskupu P. Ramanauskas su paskyrimu būti Telšių vyskupo V. Borisevičiaus pagelbininku. Žodžiu, Pijus XII rūpinosi, kad Lietuvos vyskupijos sunkiuose ir pavojinguose laikuose turėtų savo vyskupus. Kai 1944 metų rudenį Lietuva vėl buvo bolševikų okupuota ir kai Lietuvoje teliko tik vienas vysk. K. Paltarokas, kiti buvo nužudyti ar suimti ir išvežti į Rusiją, Šv. Sostas darė visa, kad vienu ar kitu būdu būtų galima paskirti naujų vyskupų. 1955 pavyko pakonsekruoti du vyskupus — J. Steponavičių, skirtą Vilniaus ir Panevėžio apaštališkuoju administratoriumi ir P. Maželį, Telšių apaštališku administratorium.

Pijus XII sielojosi ir gelbėjo kiek ir kaip galėjo visus, kurie tapo karo aukomis ar buvo persekiojami politiniais ar rasiniais motyvais. Jo intervencijos dėka Roma buvo apsaugota nuo bombardavimo. Jo patvarkymu buvo išgelbėta daugybė žydų ir politinių asmenybių, kurie buvo persekiojami komunistų ar nacių. Šv. Sostas taip pat rūpinosi karo pabėgėliais. Aš pats, tik karui pasibaigus, 1945 vasarą buvau pasiųstas aplankyti visas lietuvių pabėgėlių stovyklas Vak. Vokietijoje. Pasiuntė nuncijus arkiv. Orsenigo, kad galėtų painformuoti Šv. Tėvą apie karo pabėgėlių medžiaginę ir dvasinę būklę įvairiose pabėgėliams skirtose stovyklose. Arkiv. Orsenigo painformavo Šv. Tėvą apie mūsų klierikų padėtį Eichstaetto kunigų seminarijoje. Jis taip pat persiuntė popiežiui mūsų vyskupų prašymą, kad būtų galima dalį mūsų klierikų ir jaunų kunigų pasiųsti studijoms į Romą. Popiežius atsakė teigiamai ir paskyrė pradžiai 10,000 dolerių. Tokiu būdu 1945 rudenį Romoje, nugalint daug sunkumų, susirinko 20 klierikų ir tiek pat kunigų. Tai Šv. Sosto, ypač kard. G. Pizzardo, pagalba įgalino mus įsteigti Šv. Kazimiero kolegiją, kurią popiežius 1948 gegužės 1 d. dekretu oficialiai įsteigė ir įsteigtą paskelbė.

1946 liepos 9 d. Šv. Tėvas priėmė mane privačioje audiencijoje, o visus auklėtinius specialioje. Ta proga man pasakė: „Brangus sūnau, pats faktas, kad Romoje atsiranda Lietuvių kolegija, yra užtikrinimas, kad Dievas turi jus specialiuose savo planuose. Tai ženklas, kad būsite reikalingi ir naudingi Bažnyčiai ir jūsų brangiai Lietuvai". 1948 metų rudenį, prieš išvykstant į JAV, buvau priimtas audiencijoje. Šv. Tėvas teiravosi, kaip mes pajėgiame išsilaikyti, neprašydami Šv. Sosto paramos. Atsakiau, jog mus remia mūsų tautiečiai, gyveną išeivijoje. Jis tada tarė: „A tai gražu. Gražu, kad jūs lietuviai esate vieningi ir solidarūs. Perduokite visiems mūsų palaiminimą".

Daug kartų turėjau progos kalbėtis su Pijum XII. Kiekvieną kartą jis parodydavo nuoširdų tėvišką rūpestį mumis ir Lietuva. Visada kartodavo: „Aš meldžiuosi už jus. Aš visa aukoju Dievui už jus!" Pažymėtina taip pat, kad Pijus XII tuojau po karo pasiuntė į Vokietiją popiežišką misiją, vadovaujamą kard. Chiarlo. Šios misijos nariu buvo ir lietuvių atstovas kun. dr. V. Pavalkis. Misija įsteigė lietuviškai sielovadai Vokietijoj tvarkyti delegatūrą, kuriai vadovavo kan. F. Kapočius. 1952 paskelbė apaštališkąją konstituciją „Exul Familiae", kuria davė nuostatus, užtikrinančius išeiviams dvasinį aprūpinimą sava kalba ir savose tautinėse parapijose.

Pijus XII savo pontifikato, trukusio 19 metų, eigoje, paskelbė 40 svarbių įvairiomis temomis enciklikų. Visos jos yra ir liks visam nelygstantis mokančiosios Bažnyčios turtas. Be to, 1950 m. lapkričio 1 d. iškilmingai paskelbė Marijos Dangun ėmimo dogmą. Buvo didelis kalbėtojas. Visus žavėdavo savo serafiška figūra. Griežtas, bet drauge švelnus. Žmogiškas ir drauge šventas. Jokios abejonės neturiu, kad bus paskelbtas šventuoju.

Turėjau retą laimę būti audiencijoje 3 dienas prieš jo mirtį. Prisipažino, jog jaučiasi silpnas. Sakė: „Prašau Dievą, kad netapčiau ligoniu. Prašau Viešpatį vienos dienos, kad pasirengčiau peržengti amžinybės slenkstį. Dievas ši jo prašymą tikrai išklausė. 1958 spalio 8 d. atgavo sąmonę, priėmė Sakramentus ir kitą dieną mirė. Bet jo atminimas liks gyvas, nes buvo didi, žemę pranokstanti asmenybė.

Lietuvių Operos choras pasirengęs dainuoti ištrauką iš K. V. Banaičio operos „Jūratės ir Kastyčio" Marijos aukšt. mokykos salėje, vasario 26 d. minint „Draugo" 80 metų sukaktį.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

KELIONĖS LIETUVON DIENORAŠTIS

ALFONSAS NAKAS

15

Bet didžiausias vargšas tai Edvardas Tičkus, kurio vardu ši garbinga vidurinė mokykla pavadinta, ją atėmus iš tauraus Vaižganto. Nei gimnazijoje bet kur mokęsis. Tik kad netoli Obelių gimęs. Jaunas subolševikėjęs. Su Raudonąja armija atklydęs, Rokiškį „tarybinę valdžią" steigęs, Rokiškio stoty 1918 metais nuo vokiečio kulkos kritęs. Rokiškio vidurinės m-los pavadinimas jo vardu tokia pat nesąmonė, kaip Kapsuko vardo lipdymas prie garbingo Vilniaus universiteto. Reikia manyti, kad Sąjūdis nuo tokių kokčių paradoksų Lietuvą apšvarins...

Rokiškį antroji man įspūdingiausia atrakcija — grafų Pšezdzieckių dvaro rūmai, dabar paversti Kraštotyros muziejum (regis, toks pavadinimas). Iki ten nuvažiavom, lankymo valandos buvo užsibaigę. Tik mano bičiulio miškininko pažintys ir pastangos mums rūmus atidarė. Kvalifikuota muziejaus aiškintoja (gal ji ir vedėja?) šį tą parodė, nors šuo metu tebevyksta kapitalinis remontas. Pamatėme vieną atkurtą grafų kambarį — valgomąjį. Su brangiais paveikslais, brangiais baldais, stalą padengtą porcelano ir kristalo indais. Bus kuo liaudžiai seilę pavarvinti... Kitam užbaigtam kambary radome keleto antraeilių liaudies meistrų labai gerų skulptūros bei tapybos darbelių. Bet nuostabiausia už vis — Liongino Šepkos medžio darbų kolekcija. Tai akį veriančios skulptūros ir skulptūrėlės, vertos pasaulio muziejų. Net baugu, kad laikinai, kol remontas vyksta, Šepka „ištremtas" į abejotinos vertės patalpą, lyg dirbtuvėlę, lyg garažą. Aiškintoja tvirtino, kad eksponatai esą saugomi, kaip akies lėlytė. Jie greit gausią pačias geriausias patalpas rūmuose. O mano bičiulis miškininkas atsisveikindamas padovanojo Zitos Žemaitytės suredaguotą, Pauliui Galaunei dedikuotą, 1984 metais Vilniuje išleistą, gausiai iliustruotą monografiją „Lionginas Šepka". Jos puslapiuose yra ko pasižiūrėti!

Ankstyvą rugsėjo 27 popietę tėviškę palieku. Abejoju, ar dar kada ją pamatysiu. Ir negaila ten užtvinusių pievų, nes jos mano kaimui nereikalingos. Svetima varganoji brolio trobelė, kuri tik po karo atsirado. Gaila vargti pasiliekančio vyresniojo brolio, kuriam niekuo negaliu padėti.

Naktį išsilijus, dabar šaltas, drėgnas vėjas gainioja skystus debesis. Medžių viršūnės jau laižo rudenio spalvos. Tik ta aukštoji žolė akį veriančiai žalia, tartum būtų pavasaris.

Už Kamajų pastebiu laukuose būrelius žmonių. Po kelis ir keliolika. Jų pilni laukai Svėdasų ir Utenos apylinkėse. Kasa bulves. Doroja runkelių derlių. Darbuojasi iš mokyklų bulviakasiui pasiųsti moksleiviai. Štai, kodėl Tičkaus vidurinėj mokykloj tušti koridoriai, tuščios klasės. Už kelių dienų mane išleisti iš Šiaulių atvažiuos dukterėčios sūnus, meno mokyklos studentas, savaitę ar dvi runkelius rovęs, bulves kasęs Naujojoj Akmenėj.

Prisimenu savo bulviakasius. Mūsų dirvos buvo sunkios, pusiau molėto juodžemio. Atsiimdavo ir mus iš gimnazijos vienai kitai dienai. Pasitaikydavo bobų vasaros dienomis, tai malonumas. Bet dažniausia — apniukę, drėgnos, neretai lietingos dienos. Storai apsivilkęs nesusilenksi. Pirštines užsimovęs neužčiuopsi mažų bulvyčių. Darbas nuogais, sugrubusiais pirštais. Iki vakaro peršlapus. Skubant atvertas vagas apeiti, bulvienojus išpurtyti, į vieną kibirą dideles, žmonių valgomas, į kitą mažytes, „kiaulines", rinkti. Pačios didžiosios, nuo bulvienojų atitrūkę, lieka žemėje sėdėti. Pirštais, visu delnu jas rauni...

Nemačiau bulviakasių Amerikoj. Michigane nematydavau nė bulvėmis apsodintų plotų, nors daug ten užaugindavo. Tik žinau, kad čia viskas mašinom, kad moksleiviai iš gimnazijų, studentai iš aukštųjų mokyklų rudenų darganose po laukus negainiojami.

Už Utenos asfalto plentas — aukščiausios rūšies. Platus, lygus, tiesus. Judėjimas mažas. Vienas kitas sunkvežimis. Keli automobiliai. Man siūlo užkąsti. Juokauju: pas Burger King? McDonald's? Hardee? Palauk, dėde, mes tave į šašlykinę. Panaši, kaip Rokišky. Tuoj, už kelių kilometrų.

Šašlykinę suradom lengvai, nes prie plento buvo rodyklė. Taip. Už ketvirčio km į dešinę. Labai gražiam miškely. Patrauklus ir pastatas. Tik... jokios gyvybės. Užrašas: pirmadieniais ir antradieniais neveikia. Dabar vežėjas susigėdęs atsimena. Jam ir anksčiau pasitaikę. Atidaryta penkias dienas. Ypač gausu valgytojų esą sekmadieniais. Darbininkams ir virėjams reikia poilsio. Tai ir ilsis savaitės pradžioj.

Nedidelė bėda. Už valandos — Vilnius. Ir ten yra šašlykinių. Vienoje sustojam. Šašlyko tik vardas. Yra kitokių mėsos patiekalų. Patarnavimas greitas, nes pats prie virtuvės langelio pasiimi. Nežinau kainų, nes už mane moka ir nesakė kiek.

(Bus daugiau)

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hot Springs, Ark.

DIDŽIOJI ŠVENTĖ

Vasario šešioliktoji, mūsų tautos didžioji šventė, yra lyg Lietuvos prisikėlimas iš numirusių, kuris šiemet pirmą kartą pokario metais buvo švenčiamas pavergtoje tėvynėje. Džiugu, kad ši šventė praėjo Hot Springs vietovėje pakilia nuotaika ir vieninga dvasia. Nepriklausomybės atstatymo 71-rių metų sukakties minėjimą ruošė LB-nės apylinkės ir ALT skyriaus valdybos vasario 19 d. Minėjimas prasidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias laikė kapelionas kun. Jonas Burkus, pasakydamas dienai pritaikytą pamokslą. Mišias, aukojamas už žuvusiuosius ir tebekovojančius dėl Lietuvos laisvės, koncelebravo svečias kun. Augustinas Simanavičius, OFM, Prisikėlimo parapijos klebonas Toronte, ir vietos kun. Vincentas Daugintis. Mišių skaitinius skaitė Marytė Radienė, patarnavo Tautvydas Jankus. Auką nešė Irena Sirutiene ir Jadvyga Švilpienė, o rožių puokštę Regina Sabaliūnienė (Rimos Jucienės dovana). Pamaldų metu giedojo moterų chorelis, solo sopranas Dana E. Vilimienė Br. Budriūno giesmę „Neapleiski mūsų, Motinėle", o svečias iš Toronto bosas Algimantas Simanavičius atliko „O didis Dieve" iš W.A. Mozarto operos „Užburtoji fleita".

Tuoj po pamaldų visi rinkosi į Šv. Mykolo mokyklos salę, kur vyko akademinė ir meninė minėjimo dalis. Minėjimą atidarė LB-nės pirmininkas Stepas Ingaunis, rengėjų vardu pasveikinęs svečius ir visus susirinkusiuosius, paprašė įnešti vėliavas. Napoleonas Sabaliūnas ir Pranas Švilpa įnešė Lietuvos ir JAV vėliavas, palydint Felicitai Dimgailienei ir Bronei Guzikauskienei. Programai vadovauti buvo pakviesta Salomėja Šmaižienė, kuri ragino jungti gretas, ieškoti būdų padėti kovojančiai tautai. Kad gražūs žodžiai neliktų tik žodžiais, prašė dosniomis aukomis dar tvirčiau remti laisvinimo darbą. Po himnų susikaupimo minute buvo pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės, o invokaciją sukalbėjo kun. J. Burkus. Nepriklausomybės paskelbimo aktą turėjo skaityti Sibiro tremtinė Stefanija Rūkienė; jai susirgus, aktą perskaitė LB valdybos narys N. Sabaliūnas. Moterų chorelis sudainavo „O skambink per amžius" A. Vanagaičio. Programos vadovė pristatė paskaitininkę, viešnią iš Chicagos LB krašto valdybos socialinių reikalų tarybos pirmininkę Danguolę Valentinaitę, kuri darbštumo ir veržlumo dėka išvystė savo veiklą į rimtą įstaigą, atkreipusią dėmesį amerikiečių institucijų. Prelegentė jausmingu žodžiu, perpintu poezijos posmais, peržvelgė mūsų tautos praeitį, stabtelėjo prie įvykių Vingio parke Vilniuje ir perdavė nuotaikas mūsų sesių ir brolių pavergtoje tėvynėje iš Lietuvos laiško. Baigdama pabrėžė, kad dar tik pradžia mūsų kovos čia ir tėvynėje, kad atgautume tikrai laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, kokia ji buvo 1918 metais.

Meninę programos dalį pradėjo D.E. Vilimienė, padainuodama solo Salomėjos Černienės kompoziciją „Lietuvos laukai". Moterų dainos vienetas, vedamas Liucijos Gudelienės, atliko tris dainas: „Su Nemunu pateka saulė", „Kokiais keliais bekeliaučiau" ir „Aras". Meninę programą užbaigė S. Šmaizienė poeto B. Brazdžionio poezija, kur jis byloja Vaidilos Valiūno lūpomis: „Mūsų žingsniai nevaržomi prievartos, mūsų rankos nesurištos partijos pančių..."

Minėjimo baigiamąjį žodį tarė Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Antanas Bertulis, pasidžiaugdamas bendru renginiu, visiems padėkodamas ir kviesdamas po užkandžių neišsiskirstyti ir išklausyti svečio prof. dr. Vytauto Černiaus paskaitos, kuris kalbėsiąs įdomia tema, paliesdamas vyresnio amžiaus asmenų socialines bei psichologines problemas.

Pertraukos metu užkandžiaujant buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Lietuvių Bendruomenei suaukota 748 doleriai, Altui ir Vlikui 769 dol.

Po petraukos su įdomumu buvo išklausyta psichologo prof. dr. Vytauto Černiaus, atskridusio iš Pennsylvanijos, paskaita. Pradėjęs su humoru ir pagyręs mus ir mūsų aplinką, iš karto visus gerai nuteikė. Toliau kalbėdamas pabėrė įdomių minčių, labai aktualių pensininko gyvenime. V. Černius kalbėjo: „Gyvenimas nėra lengvas dalykas, gyvenimas yra sunkus, jis niekad nebuvo lengvas. Gyvenimas yra problemų sprendimas. Tu pradedi problemas spręsti gimęs ir tu sprendi jas visą amžių iki pat galo. Nebėra problemų — pasibaigia gyvenimas, pasibaigia gyvenimas — nebėra problemų... Kiekvienas žmogaus gyvena tik vieną sykį ir jo gyvenimas yra labai savitas, labai specialus, labai individualus... Pagrindinė gyvenimo problema yra turėti viltį, žmogus praranda viltį, žmogus nustoja gyventi". Vilties išlaikymas, socialinių ryšių palaikymas, sugebėjimas sugyventi su kitais turi daug įtakos pensininkų gyvenime. Svarbu neužsidaryti savo paties salelėje, žvelgti į gyvenimą su humoru, sugebėti pačiam iš savęs pasijuokti, pasilikti aktyviais, rašyti savo gyvenimo prisiminimus.

Po prof. dr. V. Černiaus paskaitos platų informacinį pranešimą padarė D. Valentinaitė, ragindama bendrauti, pajvairinti savo gyvenimą įvairiais užsiėmimais, prasmingai praleisti savo laisvalaikį. Aiškino, kad socialinių reikalų taryba nėra šalpos organizacija, bet socialinės gerovės tarnyba, kuri rūpinasi tautiečių gerove. Patriotine daina „Lietuva brangi" buvo užbaigtas šis įdomus seminaras, ir visuomenė, dalindamasi įspūdžiais, skirstėsi namo.

Esame dėkingi svečiams kalbėtojams, kurie, atvykę iš tolimų vietovių, įnešė gyvumo ir praturtino savo mintimis mūsų renginį.

Sal. Šmaižienė

Chicagos Montessori mokyklėlių madų parodoje modeliuoja Daina Dumbrienė (kairėj) ir Julytė Žukauskienė.

Putname Matulaičio namuose vasario 19 d. Lietuvos nepriklausomybės minėjime A. Lipčienė, LB apyl. sekretorė, įteikusi gėlių programos atlikėjoms Onai Kelly ir jos dukrai Patricijai, prisega gėlę paskaitininkui inž. I. Budriui.
Nuotr. **J. Kriaučiūno**

Putnam, Conn.

DUKARTINIS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Vasario 16-tosios — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas Putname gyvenančių lietuvių suruoštas du kartus.

Pirmasis suruoštas vasario 16-tą Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno seselių. Jos minėjiman pakvietė visus vietos lietuvius. Minėjimas pradėtas pamaldomis vienuolyno koplyčioje 5 val. p.p. Mišias už Lietuvą laikė prel. V. Balčiūnas. Pamoksle jis visus ragino dėkoti Aukščiausiam už vykstančius laisvėjimo pasireiškimus Lietuvoje, melsti už žuvusius ir kovojančius už laisvę ir prašyti Aukščiausiojo pagalbos nepriklausomybę atgauti, o ir visiems mums prisidėti pastangomis ir darbu tai nepriklausomybei atgauti.

Tuoj po pamaldų visi susirinko į vienuolyno valgomąjį, kur buvo atlikta trumpa patriotinė programa, vadovaujama rašytojos Danutės Augienės. Programos atlikėjai P. Totoraitienė, D. Augienė, V. Abromaitis, dr. Č. Masaitis ir seselė Viktorija. Jie kiekvienas paskaitė arba patriotinį eilėraštį, arba ištrauką iš aprašymų iš svarbesnių įvykių Lietuvoje, įvykusių praeityje ar dabar, kurie kėlė viltį Lietuvos nepriklausomybei ir džiaugsmą nepriklausomybę atgavus. Protarpiais visi giedojo: „Lietuva brangi", „Leiskit į tėvynę" ir užbaigai Lietuvos himną. Po programos visi pavakarieniavo.

Tokios sueigos vienija lietuvius, leidžia ne tik pajusti, bet ir pergyventi jausmą, kad sudarome vieną lietuvišką šeimą.

Antrą kartą minėjimas suruoštas LB apylinkės vasario 19 d., sekmadienį. 8 val. ryto vienuolyno koplyčioje kun. A. Petraitis laikė šv. Mišias už Lietuvos laisvę. Pamoksle jis skatino visus darbu ir malda padėti lietuviams Lietuvoje pasiekti laisvės, taip pat melstis už mirusius, laisvės siekiant.

Viešoji minėjimo dalis vyko Matulaičio namuose (kad galėtų dalyvauti ir namuose globojami) 2 val. p.p. Minėjimui vadovavo dr. Č. Masaitis, minėjimas pradėtas visų susirinkusių sugiedotais Amerikos ir Lietuvos himnais, seselei Bernadetai fortepijonu padedant. Prel. J. Balkūnas (radęs amžiaus pavakaryje poilsio vietą Matulaičio namuose) sukalbėjo pradžios maldą.

Inž. Ig. Budrys, LB Bostono apyg. pirm., savo paskaitoje palygino dabar Lietuvoje vykstančius įvykius su įvykiais prieš Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą ir įvykius nepriklausomybę paskelbus nuo 1905 ligi 1918 metų. Dabar dar tos nepriklausomybės neturima, bet lietuviai ją iškovos, jei tik to neatlaidžiai sieks. Malda, sukalbėta prel. V. Balčiūno, pagerbti už Lietuvos laisvę žuvusieji.

Po to buvo meninė dalis, kurią atliko liaudies bei populiarių dainų puoselėtojos Ona Kelly ir jos duktė Paricija. Jos, pritariant kanklėms, kartais gitaroms arba maišytai, padainavo daug dainų, kai kurias labai senoviškas. Į dainavimą kai kurių dainų, atlikėjų paprašyti, įsijungė ir auditorijoje esantieji. Dainos žadino tėvynės ilgesį, skatino lietuvius jungtis vienybėn ir siekti Lietuvai laisvės.

Minėjiman atvyko žmonių ir iš kitų lietuviškų kolonijų: New Londono, Worcesterio ir Bostono. Dalyvavo apie 90 žmonių. Organizacijoms, dirbančioms Lietuvos laisvei, remti surinkta 2,158 doleriai, (LB — 965 dol., Vlikui — 858 dol. ir Altai — 335 dol.). Pabaigoje visi pabendravo ir pasivaišino užkandžiais ir kava. Užkandžius paruošė vietos moterys ir vienuolyno bei Matulaičio namų virtuvės.

J. Kr.

East St. Louis, IL

AMŽINYBĖN IŠKELIAVO ANDRIUS VAITKUS

Savo gimimo dienos pabaigoje, besilankydamas Chicagoje su viešnia iš Lietuvos seseria Pelagija, Midway Motel patalpose plėšiko užpultas ir mirtinai perdurtas Andrius Vaitkus. Šešias savaites išgulėjęs Oak Lawn Christ Hospital po penkių operacijų ir pačios moderniausios medicininės pagalbos Andriaus kūnas nebeįstengė daugiau bekovoti. Kovo šeštajai vos pasirodžius, Kūrėjas pakvietė jo sielą pas save.

Netekome žmogaus tokio, kokių nedaug pasaulyje rasti. Mylinčio, rūpestingo ir pagelbėti visuomet pasirengusio vyro ir tėvo mylinčio, rūpestingo ir pagelbėti pasiruošusio lietuvio, mylinčio, rūpestingo ir paslaugaus žmogaus, draugo, kaimyno, mylinčio, rūpestingo ir dosnaus brolio, giminaičio.

Į pasaulį ateiname visi vienodai, tačiau iš jo iškeliaujame įvairiausiais keliais. Skaudžiu, netikėtu ir neįtikėtinu keliu buvo pastumtas mūsų Andrius. Paskutiniųjų šešių savaičių kančios prasmė mums neįmanoma suprasti, ypač, kad ją iškentėti buvo priverstas žmogus, norįs gyvenimą matyti be kančios, be širdgėlos, be nepriteklių.

Andrius Vaitkus gimė 1921 metais sausio 23 dieną Endriejave, Kretingos apskrity, nepasiturinčio ūkininko šeimoje. Iš pat jaunų dienų troško mokslo ir jo visomis jėgomis siekė. Studijuodamas žurnalistiką jau dirbo spaudos darbą reporteriu. Vedė Mariją Grigoravičiūtę ir dar Lietuvoje susilaukė pirmosios dukrelės Gražinos. Rainių miškelyje netekęs keleto artimų draugų, raudonajai armijai grįžtant okupuoti Lietuvą antrą kartą, tėvynėje pasilikti nesiryžo ir pasitraukė su visa šeima ir giminėmis Vokietijon. Ten dirbo spaudoje ir dalyvavo lietuviškame kultūriniame gyvenime. Ten gimė ir antroji Vaitkų dukrelė Živilė. 1949 metų rudenį atvažiavo Amerikon pas žmonos gimines East St. Louis, Illinois. Apie dvidešimt metų čia intensyviai dirbo Lietuvių Bendruomenėje įvairiose pareigose ir darbo srityse. Įsigijęs biznį iš aktyvaus darbo pasitraukė, bet niekad nesustojo Bendruomenės darbų remti lėšomis ir dovanomis. Andriaus ir Marijos dažniausiai buvo vertingiausios.

Kaune studijuodamas Andrius neapleido nė vienos ten statytos operos. Vos tik kišenė pradėjo leisti, Andrius tapo Lietuvių Operos Chicagoje nuolatiniu aukotoju. Iš jo aukos plaukė ne tik lietuviškajai, bet ir Lyric operai. Paskutinės jo kelionės Chicagon tikslas ir buvo pamatyti Lyric operos sausio 24 spektaklį...

Idealiausia lietuvių veiklos mintimi Andrius laikė sukūrimą Lietuvių fondo. Jo puoselėjimui mūsų apylinkėje jis praleido daug laiko, išliejo daug prakaito. Paskutiniu laiku sparčiai kėlė savo šeimos įnašus ir nežadėjo sulėtėti.

Tai tik keli Vaitkų fundacijų objektai, tai tik patys stambiausieji. O kiek rašančiajam yra žinomų kitų institucijų, kurias Andrius noriai rėmė. Šių tarpan įeina ne viena amerikietiškoji.

Gyvas būdamas Andrius ne kartą yra perspėjęs rašantįjį, kad jo vardas nebūtų išneštas spaudon, kad jo darbai yra ne dėl reklamos, ne dėl garbės, o tik dėl to, kad jis nuoširdžiai tiki jų reikalingumu ir naudingumu. Jam mus palikus nebegaliu tylėti, nes netekome žmogaus tokio, kokių nedaug pasaulyje tenka sutikti. Aš jaučiuosi laimingas jį pažinęs, jo broliška meile naudotis galėjęs.

Paliko Andrius žmoną Mariją, dukrą Gražiną su vyru ir septyniais vaikaičiais, dukrą Živilę su vyru ir viena dukraite, vos šių Kalėdų metu atvykusią jo aplankyti iš Lietuvos seserį Pelagiją, artimuosius šioje ir anoje pusėje Atlanto ir draugus Mississippi pakrantėje. Parvežė Andrių jo žmona Marija iš Chicagos į šią gyvenvietę, kad visi lietuviai ir draugai amerikiečiai turėtų progos tarti paskutinį sudiev. Po pamaldų savoje bažnyčioje Andriaus kūnas buvo nuvežtas Chicagos Šv. Kazimiero lietuvių kapinių koplyčion, nes jau prieš kelerius metus Vaitkai realizavo savo norą amžinai būti tarp tautiečių, nusipirkdami sau vietas šioje mirusiųjų lietuvių karalijoje. Penktadienio popietę aplink jo karstą stovėjo palyginti gausi grupė lietuvių. Nuoširdžius atsisveikinimo žodžius pabėrė dvasiškiai, Lietuvių fondo, Lietuvių Operos, Lietuvių Bendruomenės atstovai ir buvęs Andriaus mokytojas gimnazijoje. Marija, Marija ir tautos himnas, o taip pat sudrėkusios akys ir spurdančios širdys paliko Andrių amžinajam poilsiui. Mažutė urna, pripilta Lietuvos žemele, primins velioniui jo gimtąjį kraštą, kurį suspėjo net du kartus aplankyti.

East St. Louis apylinkės lietuviai visai Andriaus šeimai ir sesutei Pelagijai reiškia giliausią užuojautą.

Z. Grybinas

Kai būdami laive, pažiūrime į kokį nors daiktą, kuris taipgi yra laive, nepastebime, kad judame, tačiau jei pažvelgiame į šalimais stovintį dalyką, kuris drauge su mumis nejuda, tuojau pastebime savo judėjimą. Tas pat įvyksta ir gyvenime. Kai visi žmonės netvarkingai gyvena, nekrinta jiems tai į akis, tačiau, kai kuris iš jų susipranta ir pradeda gyventi pagal Dievo patvarkymą, jis tuojau pastebi, kaip bjauriai kiti elgiasi ir dėl to jis jų pradedamas persekioti.

Bl. Pascal

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

Ieškau pirkti nebrangų 1 ar 2 butų namą Chicagos priemiestyje. **Skambinti 434-8235 tarp 8-10 v. ryto.**

COMMUNITY REALTY
581-9500
We pay cash for real estates—
any size, any condition.
Ask for Robert

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

FOR SALE

Parduodamas naujas, lietuviškas tautinis kostiumas iš Lietuvos.
Kreiptis 471-2308

FOR RENT

Cottage for rent for 1 or 2 people only. Vic. 45 & Whipple.
Call 425-4744

ELEKTROS
ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

POVILAS PETKEVIČIUS
LENKŲ OKUPACIJOSE IR JŲ KALĖJIMUOSE

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir aštuonerius metus kalėjimuose. Objektyvios ir sklandžiai parašytos apybraižos skaitytoją įtikina, kad mūsų kaimynas buvo žiaurus ir suktas. Šią knygą kiekvienam verta pasiskaityti ir turėti savo knygų bibliotekoje. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.**

GENRIKAS SONGINAS
VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Tik dabar ši knyga išėjo iš spaudos, 128 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuris pieštas dail. Ramintos Lapšienės. Tai legendos, per eilę metų parašyti pasakojimai, girdėti iš žmonių ar atkurti autoriaus, pasiremiant kur nors rastais duomenimis. Ši knyga gražiai išleista Songino anūko Lino Raslavičiaus pastangomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

JUOZO URBŠIO
Atsiminimai

redaguoti Pilypo Naručio, išleisti Tautos fondo su autoriaus nuotrauka, kai jis buvo nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministeris ir dabartinio, grįžusio iš ilgų metų kalinimo Sibire. Tai atsiminimai iš jo veiklos užsienio reikalų ministerijoje, santykių su nacių Vokietija ir Maskvos komunistine vyriausybe, kuri ultimatumu po ultimatumo okupavo Lietuvą ir visas Pabaltijo valstybes. Knyga gražiai išleista, 164 psl. Kaina su persiuntimu 9 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti;

DRAUGAS
4545 63rd St.
Chicago, IL 60629

A.A. SESUO ANA MARIJA-RAKAUSKAITĖ

Vasario 9 dieną nedidelis būrys artimųjų palydėjome į Šv. Kazimiero kapines a.a. seselę Aną Mariją. Ilga jos gyvenimo kelionė, mirė sulaukus 96 m., iš jų 74 m. atidavus Šv. Kazimiero seserų kongregacijai.

A. a. ses. Ana Marija Rakauskaitė

Velionė savo kūdykystę praleido tada labai lietuviškame Bridgeporte, o jos graži jaunystė prabėgo Waukegane, Ill. Gausi buvo Rakauskų šeima — trys sūnūs ir keturios dukterys. Viena jų Marijona, žinoma Lietuvos valstybinės operos solistė, gyveno ir mirė Kaune. Likus yra viena sunkiai sergantį Rozalija, gyv. Kalifornijoj. Mirė broliai Antanas, kun. Simonas ir Cirilas, seserys Rožė ir Cecilija (mirusios).

Ne tik ilgas jos gyvenimas, bet ir labai įvairus, vertingas ir išgyvenimais turtingas. Pažino ji asmeniškai Šv. Kazimiero seserų kongregacijos dvasios vadą kun. A. Staniukyną. Jis buvo dažnas Rakauskų šeimos svečias. Pažino ir motiną Mariją Kaupaitę, kongregacijos steigėją. Ji ir paskyrė Aną Mariją ir dar kelias seseles 1920 m. važiuoti į Kauną ir Pažaisly pradėti vienuolyno įsteigimo darbus. Gyvendama Lietuvoje iki 1924 m., ji taip pat studijavo Vytauto Didžiojo un-te. Čia klausė paskaitų Maironio, Putino, Tumo-Vaižganto, Jablonskio, Aleknos ir kt. Visada su džiaugsmu veide prisimindavo: „Buvo vargo viską suspėti atlikti, bet per tą vargą pamilau Lietuvą visą ir viską. Ir po tiek savo amžiaus metų dar vis tebegyvenu Lietuvoj, tartum tik vakar būčiau grįžus".

Sesuo Ana Marija buvo nepaprastai išsimokslinusi. Ji studijavo Katalikų un-te Washingtone, De Paul un-te Chicagoje, Loyolos u-te, St. Elizabeth seserų mokykloj. Todėl ji mokytojavo, ruošė programas, pati rašė vaidinimus, organizavo ir dainavo chore, rašė straipsnius, pasirašydama A. Vainora, redagavo Šv. Kazimiero Aidus, reikalui esant dirbo ligoninėse. Domėjosi viskuom, kas gražu. Nepraleido nė vieno Lietuvių operos spektaklio, jaunatviškai džiaugėsi gamta, kai sesers Cecilijos vaikai pakviesdavo ją į gražiąją Kaliforniją. Su dideliu dėmesiu sekė atgimstančios Lietuvos įvykius, labai mielai skaitė iš Lietuvos spaudą.

Sirgo ilgesnį laiką ir kentėjo didelius skausmus, aukodama juos Dievui. Daug meldėsi į palaimintąjį arkivyskupą Jurgį Matulaitį. Jau daug metų neturėjo jokių pareigų, tad daug skaitė, ypač mėgo istoriją. Šv. Kazimiero gyvenamą laikotarpį buvo išstudijavus iki smulkmenų. Tai buvo gyva enciklopedija vienuolyne. Jei kada koks klausimas ar neaiškumas iškildavo, sesuo Ana Marija išgelbėdavo padėtį. Sesuo Ana Marija buvo lietuvė iki giliausių sielos gelmių. Apie lietuvybės išlaikymą ji kalbėjo: „Savo lietuvišką prigimtį turime išlaikyti nors ir gyvename svetur ir sukuriame mišrias šeimas. Juo šviesesnis žmogus, juo daugiau galvojantis, juo geriau įvertins savo giminės brangumą ir svarbą ir išliks lietuviu darbais ir kalba. Šeimos yra šventa pareiga tą ugnį kurenti, palaikyti, įpūsti ir išsaugoti. Į nuošaliai stovinčius prakalbėkime jiems suprantama kalba ir juos patraukiančiais būdais. Ignoravimas nieko neatneš teigiamo. Savo buvusioms mokinėms esu atvėrusi visą save. Jos turėjo progos pažinti mane ir mano galvojimą. Esu tikra, kad ištesėjo ir ištesės kildamos prie Dievo, kur jos bebūtų, kokiame luome begyventų, kokias pareigas beeitų. Tikiu, kad jos bus ištikimos savo didžiajai paskirčiai, liks tvirtos ir kilnios lietuvaitės...".

Tokia išliko iki paskutiniųjų savo ilgo gyvenimo dienų ir a.a. seselė Ana Marija Rakauskaitė. Suteik, Viešpatie jai amžiną ramybę.

L. Baltrušaitienė

RŪKYMO PAVOJAI

Chicagoje leidžiamas JAV gydytojų draugijos biuletenis paskelbė, kad tyrimai parodė, jog kūdikio laukiančioms motinoms rūkant cigaretes tas gali padidinti pavojų naujagimiams turėti defektų.

LAIMĖJO 14 MIL. DOL.

Pietinėje Chicagos dalyje gyvenantis Samuel Cortes Illinois loterijoje laimėjo 14 mil. dol. Jis su žmona dar nenusprendė, ką darys su pinigais, bet abudu nutarė dirbti ir toliau. Vyras yra 38 m., dirba Peoples Gas bendrovėje. Šeima augina tris vaikus. Per paskutinius du mėnesius jie pirko loterijos bilietus už 5-10 dol. kas savaitę.

SUBANKRUTAVO 10 TAUPYMO BENDROVIŲ

Illinois valstijoje vėl 10 taupymo ir paskolų įstaigų perėjo valdžios apdraudos įstaigos žinion. Tačiau nė vienoje nežuvo taupytojų indėliai, nes jie apdrausti iki 100,000 dol.

DIDŽIULIS GARAŽAS

Chicagos planavimo komisija patvirtino projektą pastatyti 10 aukštų garažą miesto centre, ties Randolph ir Wabash gatvių sankryža.

NAUJAS KALĖJIMAS

Waukegane pastatyti nauji kalėjimo rūmai, kur yra 240 lovų.

A.†A.
JUOZAS TURČINSKAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Po sunkios ligos mirė 1988 m. kovo 18 d., sulaukęs 84 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 39 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona ir dvi seserys su šeimomis bei kiti giminės Lietuvoje.

Priklausė Lietuvių Fondui, Lietuvių Bendruomenei, BALF'ui.

Kūnas pašarvotas antradienį, kovo 21 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, kovo 22 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Svč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, seserys Lietuvoje ir draugai Amerikoje.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Kas miršta? Ar žmogus? Ne jis. Ne, ne!
Jis į gyvenimą, į šviesą žengia.
Ir visa vysta tolimam sapne.
Ir visa gimsta kitoje padangėj ...
(B. Brazdžionis)

A.†A.
JUSTINUI VIZGIRDAI

mirus, mūsų brangiajai draugei DAIVAI VIZGIRDAITEI, jos MOTINAI, seseriai VIDAI, broliui ARVYDUI bei kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Lina Meilytė
Viktorija Meilytė
Laura Putriūtė
Ilona Voičiulytė
Alida Vitaitė

A.†A.
JUSTINUI VIZGIRDAI

mirus, liūdintiems žmonai ir vaikams, broliui JONUI VIZGIRDAI su šeima ir visiems artimiesiems bei jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą.

kun. V. Dabušis
L. Z. Balniai
G. A. Dudai
K. V. Kartanai
J. F. Jarašiai
M. Šaulienė
J. V. Staškai
J. A. Vitkauskai

A.†A.
LIUDAS ŠIMAITIS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1989 m. kovo 18 d., 9:48 val.ryto, sulaukęs 79 m. **amžiaus.**

Gimė Lietuvoje Šiaulių apskrityje, Joniškio mieste. **Amerikoje** išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Ona, sūnūs Eugenijus, Vaidotas, marti Birutė, duktė Angelė Šimaitytė, anūkai Gytis ir Vytis; Lietuvoje svainė Emilija Ripskienė.

Priklausė Joniškiečių klubui, Liet. Bendruomenei; buvo **nuolatinis** talkininkas Jaunimo centro ir Seklyčios vidaus **įrengimų darbuose.**

Kūnas pašarvotas pirmadienį, kovo 20 d. ir antradienį, **kovo 21 d. nuo** 4 iki 8 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 **W. 71 St.**

Laidotuvės įvyks trečiadienį, kovo 22 d. Iš koplyčios 10 **val. ryto bus** atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos **bažnyčią,** kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. **Po pamaldų** bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus **dalyvauti** šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnūs, duktė, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.
ALBINA RAMONIENĖ

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė 1988 m. kovo 19 d. vakare, sulaukusi 72 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Skriaudučių kaime. Amerikoje išgyveno 39m.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Adolfas, sūnus Vytautas, svainis Arvydas Ramonis, broliai, seserys ir kiti giminės Lietuvoje.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai, Tauragės, Suvalkiečių, Medžiotojų-Meškeriotojų klubams.

Kūnas pašarvotas antradienį, kovo 21 d. nuo 2:30 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, kovo 22 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, sūnus ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 523-0440.

A.†A.
TEODORUI HORNUI

mirus, artimai mielus bičiulius dukrą NINĄ ir vyrą JONĄ JURKŠAIČIUS bei visą šeimą gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Julija Bubinienė
Jaunutis ir Antanina Dagiai
Severina Janulytė
Vytenis ir Irena Jonynai
Vytautas ir Ieva Kasniūnai
Gediminas ir Zota Mickevičiai
Leonas Nekus
Juozas ir Dana Noreikos
Meilutė ir Petras Ruliai
Julija Vailokaitienė
Jonas ir Natalija Vazneliai

Beverly Shores, Ind.

Brangiai Mamytei

A.†A.
ONAI KOVIENEI

mirus, jos dukterims REGINAI, GRAŽINAI, VIDAI, ELENAI, DALIAI, RITAI, žentams ir anūkams reiškiame giliausią užuojautą

Aleksas ir Elena Nelsai
Jim ir Regina Tack su šeima

Mielam Tėvui

A.†A.
VINCUI DAILYDEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sesę REGINĄ LIOGIENĘ ir jos šeimą

Washingtono skaučių Židinys

PADĖKA
A.†A.
TEODORAS HORNAS

Nuoširdžiai dėkojame laidotuvių direktoriams James ir Ronald Lackavičiams už jų tvarkingą ir rūpestingą patarnavimą. Tėviškės parapijos klebonui Hansui Dumpiui už gražų laidotuvių apeigų pravedimą ir prasmingus paguodos žodžius, skaitlingam parapijos chorui už jautrų giedojimą, p. Aldonai Buntinaitei už pagražinimą laidojimo apeigų savo maloniu balsu, p. Lilei Stelmokienei už darnią vargonų palydą, bažnyčios prižiūrėtojams už jų visokeriopą pagalbą ir visiems atsilankiusiems į laidotuves ir pasidalinimą su mumis liūdesiu, palydint mūsų mielą Tėvelį, Uošvį, Senelį ir Prosenelį. **Teodorą Horną** į amžiną poilsį. Taip pat dėkojame už jūsų brangias aukas Tėviškės Bažnyčiai ir už gedulingas mišias.

Volkovickų ir Jurkšaičių šeimos.

A.†A.
PETRUI NORKAIČIUI

mirus, žmonai JUZEI, dukroms, giminėms ir artimiesiems liūdint, reiškime gilią užuojautą.

Union Pier Lietuvių draugija

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally **Donald M., Jr.**

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x **Mary ir Antanas Kober** iš Port Washington, N.Y., lydimi E. Rogers ir dr. K. Savickaus, lankėsi kovo 17 d. „Drauge", aptarė spaudos reikalus ir „Vyčio" žurnalo leidimą. Mary Rusas Kobert yra vyriausia Vyčio redaktorė. Jie turėjo kovo 18 d., šeštadienį, Lietuvos Vyčių vyriausios valdybos ir redakcijos posėdį Chicagoje.

x **Pennsylvanijos gubernatoriaus padėjėjas** praneša, kad jo valstijos etninių grupių nuotraukų paroda ir konkursas „Pennsylvanijos tradicijų vaizdas" bus nuo balandžio 26 d. Harrisburgo Rotunda rytų dalyje. Laimėtojai bus paskelbti gegužės 5 d. Tarp kitų tautybių dalyvauja ir Rita Shevokas (Ševokaitė).

x **Laimos Rastenytės** pagamintas video „Ives of Danbury" buvo rodomas cable TV 19-tam kanale kovo 6 d. Jis vėl bus rodomas penktadienį,kovo 24 d.,8 v.v. tam pačiam kanale. Filmo turinys yra Dariaus Lapinsko opera „Ives of Danbury", kurią pernai pastatė New Opera Company Chicagoje. Po operos premjeros Chicagos laikraščio „Sun-Times" muzikos kritikas Robert Marsh rašė: „Ši opera bus kelrodis ateities Amerikos operų vystymuisi".

x **Balandžio 2 d. 12 val.**, 2606 West 63 St., bus liaudininkų-varpininkų metinis susirinkimas. Tarp kitų reikalų bus tartasi dėl „Varpo" 100 metų sukakties minėjimo birželio 25 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje ir kavinėje. Vadovauja prof. Mečys Mackevičius.

x **Tradiciniai velykiniai šokiai** Velykų dieną ruošiami Chicagos studentų ateitininkų, bus Jaunimo centro didžiojoje salėje. Visi kviečiami. Pradžia 8 val. vak. Orkestras gros iki vidurnakčio.

x **Važiuojantieji į Lietuvą šią vasarą galės patys pasirinkti dienų skaičių** Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ar Palangoje, t.y. visas 15 d. vienoje vietoje, ar po kelias dienas skirtingose vietose. Grupė išvažiuoja liepos 29 d. Lydi R. Pukštys. Kreiptis **American Service Travel Bureau, tel. 312-238-9787.**

(sk)

x **Lietuvių Opera šiais metais stato Verdi „Trubadūrus".** Premjera — balandžio 29 d. 7:30 v.v. Antras spektaklis — balandžio 30 d. 3 v. p.p., Morton High School Auditorium, 2423 S. Austin Blvd., Cicero, Ill. Bilietai jau gaunami **Gifts International,** Vaznelių prekyboje, **2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-471-1424.**

(sk)

x **Jeigu norite,** kad jūsų Velykų stalas būtų pilnas lietuviškų gardumynų, jau laikas pagalvoti apie užsakymus. Turėsime kiaulienos, veršienos, antienos, vištienos vyniotinio, babkų, beržo šakų, tortų, ežiukų, mozūrų, varškės pyragų ir daug kitų skanumynų. **Skambinkite naujiems NIDOS savininkams, tel. 476-7675.**

(sk)

x **Saugiai pervedant pinigus** per banką į „dolerines" parduotuves Lietuvoje, jūsų giminės gali įsigyti įvairių prekių arba automobilį. Šis būdas yra tinkamas palikimams tvarkyti. **Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145.**

(sk)

x **JAV LB Švietimo taryba** praneša, kad tarybos paskelbti trys jaunimo konkursai netrukus baigiasi. „Gedimino sapno" piešinių konkursas baigiasi kovo 31 dieną. Rašinių konkursas „Varpo" šimtmečio ir dr. Vinco Kudirkos tema baigiasi balandžio 1 dieną. Vaizdų albumo konkursas „Keliaujame per Lietuvą" baigiasi balandžio 15 dieną. Švietimo taryba jau yra gavusi konkursinių darbų. Skatiname ir primename jaunimui laiku prisiųsti konkursinius darbus.

x **Lituanistikos tyrimo ir studijų centras** rengia vakaronę apie lietuvių pabėgėlių gyvenimą penktadienį, balandžio 14 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Paskaitą anglų kalba skaitys dr. Mark Wyman, istorijos profesorius Illinois State universitete, išleidęs knygą, „D.P. Europe's Displaced Persons, 1945-1951". Bus rodomos skaidrės ir vaizdajuostė.

x **Kr. Donelaičio trisdešimtmečio** sukaktuviniame pokylyje, kuris įvyks balandžio 8 d. Jaunimo centre, gros „Žaros" orkestras, vadovaujamas Z. Mikužio.

x **Jaunimo centro metinis narių susirinkimas** šaukiamas balandžio 2 d., sekmadienį, 11:30 val. ryto Jaunimo centro mažojoje salėje. Bus finansinis pranešimas ir tarybos rinkimai. Jeigu kurie pakvietimų paštu negavo, vis tiek kviečiami dalyvauti. Nario mokesčius bus galima vietoje susimokėti.

x **Edvardas Milkauskas ir Algirdas Vaitekatis,** Detroit, Mich., lietuviškų organizacijų darbuotojai, buvo atvykę į Chicagą, ta proga aplankė „Draugą", įsigijo naujausių leidinių ir pasidalino įspūdžiais iš Detroito lietuvių gyvenimo. Ed. Milkauskas pratęsė ir dienraščio prenumeratą su 30 dol. auka. Ed. Milkauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x **Paulius Klimas, iš Rochester,NY,** Eugenijaus Kriaučeliūno jaunimo premijos laureatas už 1988 metus, dalyvaus premijos įteikimo iškilmėse š.m. balandžio 2 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje. Programoje numatyta trumpa akademija, meninė dalis ir pabendravimas. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Jeigu Paulius, norėdamas padėti pavergtoje Lietuvoje įkalintam P. Gražuliui, nuėjo pėsčias 500 mylių įteikti prašymą prez. Reaganui, tai mes savo atsilankymu pagerbkime Paulių ir išreiškime jam padėką. Įėjimas nemokamas.

(sk)

x **Liet. Tarybos sušauktos** konferencijos aprašyme, iškritus eilutei, susidarė netikslumas. Lietuviai ir estai pasipriešino ne JBANCO biuletenio leidimui, o Maskvos norėtai parodai Pabaltijo valstybėse.

x **Muz. S. Jautakaitė,** viešnia iš Lietuvos, lydima Dariaus Polikaičio ansamblio, giedos padėkos mišiose kovo 31 d., penktadienį, 6:30 v.v. jėzuitų koplyčioje. Po mišių, 7:30 v.v. Jaunimo centre įvyks knygos „Aš kviečiu jus", Marijos Žodžių rinkinio, sukaupto kun. dr. K. Trimako, sutiktuvės. Su knyga supažindins dr. Vyt. Dambrava, atvykęs iš Caracas, Venezuela. Su šia knyga supažindinimas ruošiamas ir Gary, IN., lietuvių parapijoje, sekmadienį, balandžio 2 d., ir Lemonte, Pasaulio Lietuvių centre, sekmadienį, balandžio 9 d. Visi maloniai kviečiami į knygos „Aš kviečiu jus" sutiktuves.

(sk)

x **Televizijos programoje „China Beach"** vaizduojama amerikiečių moterų (gailestingų seserų, Raudonojo kryžiaus darbuotojų ir kitų) rolė per Vietnamo karą. Trečiadienį, kovo 15 d., rodytoje programoje įpinti pasikalbėjimai su moterimis, kurios tenai buvo, nors paprastai programoje fiktyviai pavaizduoti charakterių gyvenimai. Viena žurnalistė, su kuria kalbėtasi, buvo Jūratė Kazickas.

x **A.a. ses. Amella Jankauskas** (ne Abelia, kaip buvo mirties pranešime „Draugo" kovo 18 d. laidoje 7 psl. parašyta) turėjo būti paskelbta. Velionė seselė palaidota šeštadienį, kovo 18 d., Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

x **„Tango Tau"** — tai nau jausia sol. Nelės Paltinienės Vakarų Vokietijoje įdainuota kasetė. Nelė ir Arvydas Paltina atliks programą balandžio 16 d 3 val. p.p. Margučio rengia mame koncerte Jaunimo centre. Koncerto bilietai gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje.

Vincas Trumpa, istorikas, bus paskaitininkas prezidento Antano Smetonos minėjime Chicagoje.

x **Lietuvos prezidento Antano Smetonos** 45-rių metų mirties paminėjime paskaitą skaitys istorikas Vincas Trumpa, grožinį žodį atskleis aktorė Dalila Mackialienė, Sekminių rageliu raliuos Balys Pakštas. Minėjimas rengiamas sekmadienį, balandžio 9 d., 3 val. p.p. Lietuvių Tautiniuose namuose. Rengia Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga.

x **„Lietuvos Madonų šventovė",** išleista Dievo Motinos bažnyčios Clevelande atnaujinimo ir naujų statulų padarymo proga Lietuvos krikšto jubiliejui paminėti, 1988 m. Tekstus ir poeziją parūpino Balys Gaidžiūnas, knygos iliustracijomis ir fotografijomis rūpinosi kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Knyga labai gražiai išleista, iliustruota Madonų knygos mecenato Algirdo Henriko Česnos nuotraukomis. Viršelio aplankas, kuriame telpa visos knygoje minimos Madonos — Šiluvos, Aušros Vartų, Žemaičių Kalvarijos ir Pažaislio yra ses. Mercedes.

x **Cezaris Surdokas,** Baltimore, Md., lietuviškos spaudos veteranas, pratęsė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 25 dol. dienraščio stiprinimui ir 5 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. C. Surdoką skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x **Vladas Zinkevičius,** Chicago, Ill., lankėsi „Drauge", pratęsė prenumeratą vieneriems metams, o už kalėdines korteles ir kalendorių paaukojo 20 dol. Nuoširdus ačiū.

x **Chicagos Liet. Fed. Kred. unija KASA neveiks D. Penktadienį kovo 24 d.** Visi Chicagos KASOS skyriai neveiks kovo 31 d. dėl ketvirčio procentų apskaičiavimo. KASA linki visiems linksmų šv. Velykų.

(sk)

Po Vasario 16-tosios minėjimo Washingtone su Chicagos atstovu kongr. Frank Annunzio. Iš kairės: Ginta Palubinskaitė, kongr. Frank Annunzio ir Nijolė Gierštikienė, atstovavusi Amerikos Lietuvių Tarybai.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SIBIRO KANKINIO SUTIKIMAS

Balys Gajauskas, į Chicagą pakviestas JAV Lietuvių Bendruomenės, Jaunimo centro didžiojoje salėje kalbėjo lietuvių visuomenei beveik dvi valandas. Dr. Petras V. Kisielius, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas, pristatė šį Lietuvos didvyrį, kuris už savo nusistatymus kalėjo didžiąją savo gyvenimo dalį. Pilna žiūrovų salė sustojo iš pagarbos, plodami pagerbiant šį garbingą svečią. Gajauskas, kuris buvo pavadintas „geležiniu Gajausku", pasisakė, kad jis iš prigimties laimingas gera sveikata.

Atsakydamas detališkai į kiekvieną pateiktą klausimą, Balys Gajauskas parodė publikai, kiek jis apsišvietęs dabartine Lietuvos padėtim ir jos istorija, nors tremtyje vargiai priėjo prie spaudos ir sunkiai sužinojo apie vėlyviausias pasaulio, Lietuvos ir net šeimos žinias. Į vieną pateiktą klausimą, Gajauskas sakė, kad Sovietų Sąjungoje dar tebeliko 200 politinių kalinių, iš kurių trys lietuviai. Į kitą pateiktą klausimą Gajauskas labai sklandžiai išdėstė politinių kalinių pergyvenimus pagal istorinius laikotarpius — Stalino laikais, paskutiniaisiais. Lietuvoje, pagal Gajauską, susidaręs Tremtinių klubas, kuris vykdo įvairius projektus, rašo pareiškimus, rūpinasi lietuvių likimu Rusijoje tokių, kurie po daugelio ištrėmimo metų negali grįžti į Lietuvą, tuo tarpu rusai ir kitos tautybės gauna leidimus pasirinkti kur gyventi, atvyksta į Lietuvą tūkstančiais ir tuoj gauna butus.

Atidžiai klausančių žiūrovų tarpe įvairūs lietuvių visuomenės veikėjai, lietuvių spaudos atstovai ir bent vienas amerikiečių spaudos atstovas (iš „Chicago Sun-Times"), kuris sekė Balio Gajausko pristatymą jauno lietuvio vertėjo dėka ir vėliau turėjo progos su Baliu Gajausku susitikti. Nors Chicagos oras penktadienį, kovo 17 d., buvo gana blogas (šaltas ir lietingas vakaras), lietuvių visuomenė parodė savo pagarbą ir užpildė Jaunimo centro didžiąją salę.

Kitos lietuvių kolonijos berods taip pat turės progos išgirsti šį Lietuvai svarbų asmenį, kalbantį jų tarpe. Ištrėmimai negalėjo užgniaužti Balio Gajausko taip, kaip jis mano, kad besikeičiantys politiniai vėjai (kada ir kaip jie pūstų) neužgniauš Lietuvos.

Ramunė Kubiliūtė

JAUNIMO SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS

Kovo 12 d. JAV LB krašto valdybos būstinėje susirinko nuolatinis būrys jaunimo aptarti Chicagos Jaunimo Sąjungos veiklą. Tačiau šį kartą atsirado ir du anksčiau susirinkimuose nematyti veidai.

Pradėjome, aptardami praėjusias **Vasario 16 d. demonstracijas** miesto centre. Atrodo, dauguma buvome demonstracijomis patenkinti, nors ir buvo kai kurių neaiškumų, susikryžiavimų. Reikia dar galutinai sueiti ir jau žiūrėti į ateinančius metus, atkreipiant dėmesį į tai, kas buvo gerai ar blogai atlikta.

Taip pat buvo iškeltas išlaidų klausimas. Nors kreipėmės į visuomenę prašydami aukų išlaidoms padengti, bet nedaug kas atsiliepė į mūsų prašymą. Aukų surinkome 150 dol., o išlaidos viršijo 1,300 dol.! Ačiū tiems, kurie mūsų neužmiršo ir mus parėmė finansiniai, bet dar laukiame, kad ir kiti atsilieptų į mūsų prašymą.

Buvo užsiminta apie padėkos laiškus laikraščių redakcijoms ir televizijos 2 kanalui. Nors jau daug kas asmeniškai skambino ar rašė į redakcijas, bet buvo nutarta parašyti oficialų laišką JAV LJS Chicagos skyriaus vardu ir jiems padėkoti už mums parodytą laiko ir vietos dosnumą. Taip pat bus oficialiai parašyti padėkos laiškai mėrui Sawyer, kandidatui Daley ir gub. Thompsono patarėjui Kazaniwskyj, kad rado laiko mus ir mūsų tikslus paremti. Taip pat norim surašyti sąrašą ar tvarkaraštį ką reikia daryti, kaip daryti ir kokie yra geriausi būdai prie visų prieiti. Tokį tvarkaraštį sudarę geriau suprasime ir galėsime parodyti, kiek tikrai darbo buvo įdėta.

Toliau kalbėjome, kad būtų gerai šias mūsų demonstracijas pristatyti visuomenei. Būtų galima parodyti vaizdajuostę. Ją galima sudaryti iš privačių filmuotojų ištraukų, bei tų, kurias filmavo 2 kanalas. Tuo pačiu gal galėtumėm įtraukti ir ištraukas iš Lietuvoje vykusių demonstracijų ir jas palyginti. (Nėra net ko lyginti — kaip galima lyginti 300 žmonių demonstraciją su 150,000 minia?)

Kovo 17 ir 18 dienomis Chicagoje lankysis 37-rius metus Sibire iškentėjęs **Balys Gajauskas.** Ar Jaunimo Sąjunga daro su juo susitikimą? Buvo nutarta, kad atskirai nieko nedarysime, nes per trumpas laikas, bet visi dalyvausime tą savaitgalį suruoštose vakaronėse, subuvimuose.

Sekantis darbotvarkės punktas — Washingtone įvyksiantis **politinis seminaras** balandžio 14-16 d. Deja, susirinkimo dieną iš paties Washingtono dar nebuvome gavę daug žinių, bet reikia pradėti ruoštis. Rita Likanderytė apsiėmė susisiekti su Rūta Virkutyte ir gauti tolimesnes žinias. Edis Sabas pateikė informaciją apie važiavimą automobiliais ar autobusiukais (maxi-vans). Atrodo, kad jeigu atsiras pakankamas skaičius susidomėjusių, bus galima išsinuomoti mašinas ar autobusiukus. Vienam žmogui kaina būtų maždaug 85 dol. už kelionę. Prašome kreiptis pas Edį Sabą tel. 599-5780 **iki kovo 29 dienos,** kad žinotumėm, kiek žmonių važiuos autobusiuku Registruojantis reikės prisiųsti ir 20 dol. registracijos (už kelionę) mokestį. Autobusiukai ar mašinos išvažiuos iš Chicagos ketvirtadienio vakarą — balandžio 13 d. Daugiau žinių šiuo reikalu bus vėliau.

Toliau buvo iškeltas nuolatinis skyriaus klausimas — kaip pritraukti naujų, jaunesnių narių. Buvo siūlyta lankyti Pedagoginį Lituanistikos Institutą, šokių grupių repeticijas, moksleivių susirinkimus, kur jaunimas jau buriasi ir pakalbėti apie Jaunimo Sąjungą, pakviečiant juos ateiti ir prisidėti prie mūsų darbų. Taip pat buvo siūlyta susirinkimo vietas pakeisti ir kas trečią ar panašiai susirinkimą daryti Lemonte, kad ir Lemonto jaunimas su mumis dirbtų. Jie, vis dėlto dalyvavo demonstracijose su plakatais, tautiniais rūbais bei išdažytais veidais.

Iš Lietuvos atvažiuoja koncertuoti Vilniaus universiteto folklorinis ansamblis **„Ratilio".** Jie koncertuos visoj Amerikoj ir Toronte, Kanadoje, o Chicagoje bus balandžio 21-23 dienomis. Nors laiko daug nebus, bet stengsimės su studentišku lietuvišku jaunimu susitikti. Tarėmės kur ir kaip galėtumėm su jais išvažiuoti, kad jie turėtų progos ir miestą pamatyti ir galimybių susipažinti su mūsų jaunimu. Buvo duoti keli pasiūlymai, bet nutarta laukti, kol jie atvyks ir tada pažiūrėti kas geriau išeis. Jaunimo sąjungos nariai dalyvaus koncertuose ir prisidės kiek gali.

Pirmininkas Jonas Činkus siūlė darbo metus užbaigti kokiu nors **linksmo pobūdžio renginiu,** kad visi galėtų po sunkių darbų atsikvėpti ir turėtų progos linksmai pabendrauti. Buvo siūlyta išvyka į naktinį klubą, į restoraną, suruošti kėgliavimo turnyrą (bowling) ar turėti gegužinę parke, miškuose (forest preserves) ar net Beverly Shores ar Union Pier. Galėtų vykti sporto rungtynės — tinklinio ar „softball" žaidimai, bei laužas su dainavimu vakare. Atrodo, kad visiems priimtiniausia gegužinė, kuri įvyktų kaip tik gegužės mėnesį. Būtų tikrai smagu su visais ‚neoficialiai' pabendrauti.

Prieš baigiant susirinkimą, Ramutė Kemežaitė papasakojo apie JAV LB krašto valdybos informacinį posėdį (spaudos konferenciją). Atrodo, kad Lietuvių Bendruomenė nori Jaunimo sąjungos atsikratyti, nes šioje valdyboje yra steigiama **Jaunimo organizacijų ryšių komisija** (JORK), kuri apjungtų visą jaunimą ir palaikytų ryšį su jaunimu, kad duplikuotų Jaunimo sąjungos veiklą bei tikslus. Po karštų diskusijų buvo siūlyta šį reikalą kaip nors iškelti per politinį seminarą bei PLJS valdybai ir atsiklausti jų nuomonių šiuo reikalu.

Susirinkimas šiam kartui baigtas, bet atrodo, kad bus ir toliau ką veikti. Kai kurie nariai dar pasiliko ilgiau, diskutuodami tuos pačius klausimus, o kiti nuėjo į Seklyčios restoraną skaniai papietauti.

Rita Likanderytė

Dalia ir Audra Mironaitės Mount Saint Joseph akademijoje, Flourton, Pa., gavo svetimų kalbų garbės žymenis. Jų tėvai yra gimę Lietuvoje, jos abi kalba gerai lietuviškai ir dalyvauja lietuvių šokių grupėje „Aušrinėje". Pati akademija praneša, kad jos moka gerai ispaniškai ir prancūziškai.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.